

Dokument z posiedzenia

A9-0068/2024

5.3.2024

SPRAWOZDANIE

w sprawie ogólnych wytycznych dotyczących przygotowania budżetu na rok 2025, sekcja III – Komisja (2023/2220(BUI))

Komisja Budżetowa

Sprawozdawca: Victor Negrescu

SPIS TREŚCI

	Strona
PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO	3
ZAŁĄCZNIK: PODMIOTY LUB OSOBY, OD KTÓRYCH SPRAWOZDAWCA OTRZYMAŁ INFORMACJE	21
PISMO KOMISJI SPRAW ZAGRANICZNYCH	22
PISMO KOMISJI ROZWOJU	24
PISMO KOMISJI KONTROLI BUDŻETOWEJ.....	29
PISMO KOMISJI ZATRUDNIENIA I SPRAW SOCJALNYCH	33
PISMO KOMISJI OCHRONY ŚRODOWISKA NATURALNEGO, ZDROWIA PUBLICZNEGO I BEZPIECZEŃSTWA ŻYWNOŚCI.....	43
PISMO KOMISJI PRZEMYSŁU, BADAŃ NAUKOWYCH I ENERGII	50
PISMO KOMISJI TRANSPORTU I TURYSTYKI	54
PISMO KOMISJI ROLNICTWA I ROZWOJU WSI.....	59
PISMO KOMISJI KULTURY I EDUKACJI	62
PISMO KOMISJI SPRAW KONSTYTUCYJNYCH.....	66
PISMO KOMISJI PRAW KOBIET I RÓWNOUPRAWNIENIA.....	70
INFORMACJE O PRZYJĘCIU PRZEZ KOMISJĘ PRZEDMIOTOWO WŁAŚCIWĄ.....	75
GŁOSOWANIE KOŃCOWE W FORMIE GŁOSOWANIA IMIENNEGO W KOMISJI PRZEDMIOTOWO WŁAŚCIWEJ	76

PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

w sprawie ogólnych wytycznych dotyczących przygotowania budżetu na rok 2025, sekcja III – Komisja (2023/2220(BUI))

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 314 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
- uwzględniając art. 106a Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej,
- uwzględniając zmienione rozporządzenie Rady (UE, Euratom) xxx określające wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027 (rewizja WRF),
- uwzględniając rozporządzenie Rady (UE, Euratom) 2022/2496 z dnia 15 grudnia 2022 r. w sprawie zmiany rozporządzenia (UE, Euratom) 2020/2093 określającego wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027¹,
- uwzględniając swoje stanowisko z dnia 16 grudnia 2020 r. w sprawie projektu rozporządzenia Rady określającego wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027²,
- uwzględniając rozporządzenie Rady (UE, Euratom) 2020/2093 z dnia 17 grudnia 2020 r. określające wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027³, wspólne oświadczenia uzgodnione między Parlamentem, Radą i Komisją w tym kontekście⁴, a także powiązane deklaracje jednostronne⁵,
- uwzględniając wstępne sprawozdanie w sprawie wniosku dotyczącego śródkresowej rewizji wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027⁶,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 27 lutego 2024 r. w sprawie projektu rozporządzenia Rady w sprawie zmiany rozporządzenia (UE, Euratom) 2020/2093 określającego wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027⁷,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 10 maja 2023 r. w sprawie wpływu zwiększenia kosztów finansowania zewnętrznego w ramach Instrumentu Unii Europejskiej na rzecz Odbudowy na budżet UE na 2024 r.⁸,
- uwzględniając swoją rezolucję z 15 grudnia 2022 r. w sprawie ulepszenia wieloletnich

¹ Dz.U. L 325 z 20.12.2022, s. 11.

² Dz.U. C 445 z 29.10.2021, s. 240.

³ Dz.U. L 433 I z 22.12.2020, s. 11.

⁴ Dz.U. C 444 I z 22.12.2020, s. 4.

⁵ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0357.

⁶ Teksty przyjęte, P9_TA(2023)0335.

⁷ Teksty przyjęte, P9_TA(2024)0082.

⁸ Teksty przyjęte, P9_TA(2023)0194.

- ram finansowych na lata 2021–2027: gotowy na nowe wyzwania, odporny budżet UE⁹,
- uwzględniając wniosek Komisji z dnia 16 maja 2022 r. dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii (COM(2022)0223),
 - uwzględniając Porozumienie międzyinstytucjonalne z dnia 16 grudnia 2020 r. między Parlamentem Europejskim, Radą Unii Europejskiej i Komisją Europejską w sprawie dyscypliny budżetowej, współpracy w kwestiach budżetowych i należytego zarządzania finansami oraz w sprawie nowych zasobów własnych, w tym również harmonogramu wprowadzania nowych zasobów własnych¹⁰,
 - uwzględniając decyzję Rady (UE, Euratom) 2020/2053 z dnia 14 grudnia 2020 r. w sprawie systemu zasobów własnych Unii Europejskiej¹¹,
 - uwzględniając wniosek Komisji z dnia 22 grudnia 2021 r. dotyczący decyzji Rady zmieniającej decyzję 2020/2053 (UE, Euratom) w sprawie systemu zasobów własnych Unii Europejskiej (COM(2021)0570) oraz swoje stanowisko w sprawie tego wniosku z dnia 23 listopada 2022 r.¹²,
 - uwzględniając rozporządzenie Rady (UE) 2020/2094 z dnia 14 grudnia 2020 r. ustanawiające Instrument Unii Europejskiej na rzecz Odbudowy w celu wsparcia odbudowy w następstwie kryzysu związanego z COVID-19¹³,
 - uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2020/2092 z dnia 16 grudnia 2020 r. w sprawie ogólnego systemu warunkowości służącego ochronie budżetu Unii¹⁴,
 - uwzględniając komunikat Komisji z dnia 11 grudnia 2019 r. pt. „Europejski Zielony Ład” (COM(2019)0640) oraz swoją rezolucję z dnia 15 stycznia 2020 r. stanowiącą odpowiedź na ten komunikat¹⁵,
 - uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1119 z 30 czerwca 2021 r. w sprawie ustanowienia ram na potrzeby osiągnięcia neutralności klimatycznej i zmiany rozporządzeń (WE) nr 401/2009 i (UE) 2018/1999 (Europejskie prawo o klimacie),
 - uwzględniając porozumienie przyjęte 12 grudnia 2015 r. na 21. Konferencji Stron UNFCCC (COP21) w Paryżu (porozumienie paryskie),
 - uwzględniając międzyinstytucjonalną proklamację Europejskiego filaru praw

⁹ Dz.U. C 177 z 17.5.2023, s. 115.

¹⁰ Dz.U. L 433 I z 22.12.2020, s. 28.

¹¹ Dz.U. L 424 z 15.12.2020, s. 1.

¹² Dz.U. C 167 z 11.5.2023, s. 162.

¹³ Dz.U. L 433 I z 22.12.2020, s. 23.

¹⁴ Dz.U. L 433 I z 22.12.2020, s. 1.

¹⁵ Dz.U. C 270 z 7.7.2021, s. 2.

socjalnych z dnia 13 grudnia 2017 r.¹⁶ i swoją rezolucję z dnia 19 stycznia 2017 r. w tej sprawie¹⁷, plan działania Komisji z dnia 4 marca 2021 r. na rzecz wdrożenia Europejskiego filaru praw socjalnych oraz deklarację z Porto dotyczącą spraw społecznych przyjętą przez członków Rady Europejskiej w maju 2021 r.,

- uwzględniając unijną strategię na rzecz równouprawnienia płci na lata 2020–2025,
- uwzględniając sprawozdanie specjalne Europejskiego Trybunału Obrachunkowego z 2021 r. pt. „Uwzględnianie aspektu płci w budżecie UE – czas, by za słowami poszły czyny”,
- uwzględniając cele zrównoważonego rozwoju Organizacji Narodów Zjednoczonych,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 1 lutego 2023 r. pt. „Plan przemysłowy Zielonego Ładu na miarę epoki neutralności emisyjnej” (COM(2023)0062),
- uwzględniając wniosek z dnia 20 czerwca 2023 r. dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego Platformę na rzecz technologii strategicznych dla Europy („STEP”) oraz zmieniającego dyrektywę 2003/87/WE i rozporządzenia (UE) 2021/1058, (UE) 2021/1056, (UE) 2021/1057, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 223/2014, (UE) 2021/1060, (UE) 2021/523, (UE) 2021/695, (UE) 2021/697 i (UE) 2021/241 (COM(2023)0335),
- uwzględniając wniosek z dnia 20 czerwca 2023 r. dotyczący rozporządzenia w sprawie ustanowienia Instrumentu na rzecz Ukrainy,
- uwzględniając budżet ogólny Unii Europejskiej na rok budżetowy 2024¹⁸ i wspólne oświadczenia uzgodnione między Parlamentem, Radą i Komisją, które zostały do niego załączone,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia ... w sprawie wytycznych budżetowych na rok 2025 (00000/2024),
- uwzględniając art. 93 Regulaminu,
- uwzględniając opinie w formie pisma przedstawione przez Komisję Spraw Zagranicznych, Komisję Rozwoju, Komisję Kontroli Budżetowej, Komisję Zatrudnienia i Spraw Socjalnych, Komisję Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności, Komisję Przemysłu, Badań Naukowych i Energii, Komisję Transportu i Turystyki, Komisję Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Komisję Kultury i Edukacji, Komisję Spraw Konstytucyjnych oraz Komisję Praw Kobiet i Równouprawnienia,
- uwzględniając sprawozdanie Komisji Budżetowej (A9-0068/2024),

Budżet UE na rok 2025 ukierunkowany na ludzi: inwestycje z myślą o poprawie życia

¹⁶ Dz.U. C 428 z 13.12.2017, s. 10.

¹⁷ Dz.U. C 242 z 10.7.2018, s. 24.

¹⁸ Dz.U. L 207 z 22.2.2024, s. 1.

obywateli i o zwiększeniu konkurencyjności Unii

1. jest przekonany, że w dobie zmian geopolitycznych i instytucjonalnych, wobec presji finansowej, zmiany klimatu i wyzwań społecznych wiarygodny, solidny, elastyczny i ukierunkowany na inwestycje budżet UE pozostaje kluczowy dla wdrażania polityki Unii i dla reagowania na rosnące potrzeby obywateli – tak by nikt nie został w tyle wskutek dwojakiej transformacji ekologicznej i cyfrowej – dla zapewnienia obywatelom dobrobytu i bezpieczeństwa oraz dla zwiększenia konkurencyjności;
2. podkreśla trudne okoliczności procedury budżetowej na rok 2025, która toczy się w czasie dużych napięć międzynarodowych i niepewności, a także w roku wyborczym, w którym Parlament i Komisja będą musiały stawić czoła przejściu z jednej do drugiej kadencji; jest w pełni świadomy poważnych, lecz nieuniknionych ograniczeń kalendarzowych i wzywa wszystkie podmioty do należytego ich uwzględnienia w konstruktywny sposób;
3. głęboko ubolewa, że Radzie nie udało się osiągnąć porozumienia w sprawie rewizji wieloletnich ram finansowych (WRF) przed końcem 2023 r.; zauważa w związku z tym, że trzeba było rozpocząć procedurę budżetową przy braku pewności co do kilku kluczowych elementów programowania finansowego na 2025 r., i doskonale zdaje sobie sprawę z niewielkich, a w niektórych przypadkach ujemnych marginesów w ramach paupów WRF;
4. uważa, że rezultat rewizji WRF jest poniżej początkowych aspiracji PE; podkreśla, że rewizja rozporządzenia w sprawie WRF jest niezbędnym warunkiem zapewnienia średnioterminowego wsparcia finansowego dla Ukrainy, umożliwienia szerszego finansowania ukierunkowanych priorytetów politycznych, w tym sprzyjania autonomii strategicznej Unii, oraz utrzymania elastyczności programów i budżetu Unii w obliczu wyższych niż prognozowane stóp procentowych, a co za tym idzie wyższych niż zaprogramowane kosztów finansowania zewnętrznego Unii; odnotowuje, że coroczna procedura budżetowa na rok 2025 będzie pierwszą procedurą opartą w całości na zmienionym rozporządzeniu w sprawie WRF;
5. przypomina, że wspólna deklaracja uzgodniona przez trzy instytucje w ramach porozumienia w sprawie WRF z 2020 r., zgodnie z którą wydatki na pokrycie kosztów finansowania NGEU „nie prowadzą do zmniejszenia wydatków w ramach programów i funduszy”, nadal ma zastosowanie i służy jako punkt odniesienia dla władzy budżetowej, zwłaszcza w kontekście uruchomienia instrumentu EURI w celu pokrycia co najmniej części deficytu w spłacie kosztów finansowania zewnętrznego NGEU; zamierza zatem zadbać w ramach corocznej procedury budżetowej o to, by wszystkie programy wyposażać w odpowiednie zasoby oraz by utrzymać elastyczność budżetu i jego zdolność do reagowania; podkreśla, że w trakcie całej procedury budżetowej Komisja powinna dostarczać wiarygodnych, terminowych i dokładnych informacji o kosztach finansowania zewnętrznego NGEU oraz o spodziewanych wypłatach w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności;
6. wzywa Radę i Komisję do pełnego stosowania rozporządzenia (UE, Euratom) 2020/2092 w sprawie ogólnego systemu warunkowości służącego ochronie budżetu Unii; podkreśla w szczególności, że przestrzeganie zasady praworządności stanowi

podstawowy warunek dostępu do funduszy UE; podkreśla, że nie można wypłacać środków finansowych, jeśli państwa członkowskie nie spełniają wszystkich odpowiednich wymogów; ponawia stwierdzenie, że związane z praworządnością problemy systemowe, takie jak naruszanie zasady podziału władzy lub niedawne próby zamachu na niezawisłość sądownictwa w niektórych państwach członkowskich, stanowią wyraźne zagrożenie dla interesów finansowych Unii Europejskiej i ochrony budżetu UE, oraz wzywa Komisję, by nie dopuszczała do zaprzepaszczenia osiągnięć w zakresie praworządności; ponawia apel do Komisji o zadbanie w trybie pilnym o to, aby zgodnie z mechanizmem warunkowości w zakresie praworządności zawieszono środki finansowe UE docierały doobywateli, przedsiębiorstw, władz regionalnych i lokalnych, organizacji pozarządowych i wszelkich innych odpowiednich zainteresowanych stron za pośrednictwem samorządów lokalnych i organizacji społeczeństwa obywatelskiego;

7. podkreśla, że spłata kosztów finansowania zewnętrznego Instrumentu Unii Europejskiej na rzecz Odbudowy (EURI) jest obowiązkiem prawnym Unii i wydatkiem nieuznaniowym w budżecie UE; zauważa, że koszty finansowania zewnętrznego zależą od tempa wypłat w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF), a także od rynkowych wahań rentowności obligacji, a zatem są z natury nieprzewidywalne i zmienne; podtrzymuje swoje stanowisko, zgodnie z którym koszty finansowania zewnętrznego EURI powinny być w całości znaleźć się w instrumencie szczególnym EURI poza pułapami WRF, aby przywrócić pewien margines w dziale 2b i ochronić przestrzeń budżetową w ramach instrumentu elastyczności i jednolitego marginesu; będzie dążyć do tego, by stosowanie mechanizmu kaskadowego EURI w zmienionych WRF nie skutkowało ustaleniami powodującymi nadmierne szkody uboczne dla zaprogramowanych wydatków lub dostępności środków w ramach nietematycznych instrumentów szczególnych;
8. przypomina, że według prognoz¹⁹ gospodarka europejska będzie rosła w bardzo umiarkowanym tempie (0,9 % w 2024 r. i 1,7 % w 2025 r.), podczas gdy inflacja utrzyma się znacznie powyżej poziomu 2 % stosowanego jako automatyczny deflator WRF (3,0 % w 2024 r. i 2,5 % w 2025 r.); przyznaje, że oznacza to ciągłą utratę siły nabywczej dla budżetu, który zawsze musi być zrównoważony i ograniczony kwotami bezwzględными; podkreśla bardzo niską stopę poboru zasobów własnych opartych na dochodzie narodowym brutto (DNB) w ostatnich latach (0,46 % w projekcie budżetu na 2024 r.), co wynika z połączonego wpływu inflacji, niskich poziomów środków na płatności i wyższych dochodów z niektórych innych zasobów własnych; przypomina swoje stanowisko, że rabaty i inne mechanizmy korygujące powinny zostać trwale zniesione oraz że do czasu ich trwałego zniesienia obniżki brutto krajowych wkładów opartych na DNB powinny podlegać stałemu deflatorowi w wysokości do 2 % rocznie;
9. ubolewa nad brakiem postępów w Radzie w kwestii reformy systemu zasobów własnych; przypomina swoje stanowisko w sprawie zmienionych wniosków Komisji, zgodnie z którym popiera wprowadzenie nowych zasobów własnych; uważa, że wprowadzenie nowych rzeczywistych źródeł dochodów, zgodnie z planem działania zawartym w porozumieniu międzyinstytucjonalnym, pomogłoby pokryć dodatkowe

¹⁹ Komisja Europejska, „[Winter 2024 Economic Forecast: A delayed rebound in growth amid faster easing of inflation](#)”, 2023.

obciążenie budżetowe wynikające z zaciągania pożyczek w ramach NextGenerationEU, a tym samym zabezpieczyłoby marginesy i mechanizmy elastyczności, co z kolei ułatwiłoby podejmowanie decyzji budżetowych dotyczących nieprzewidzianych potrzeb, a także nowe inicjatywy w zakresie prognoz strategicznych; ponadto wzywa Komisję do kontynuowania wysiłków na rzecz określenia nowych, a najlepiej rzeczywistych zasobów własnych i innych źródeł dochodów do budżetu UE wykraczających poza porozumienie międzyinstytucjonalne;

10. ubolewa, że na zdolność do reagowania na nieprzewidziane wydarzenia lub do podejmowania nowych inicjatyw niekorzystny wpływ mają niedobory budżetowe, i zamierza w miarę możliwości uzdrowić tę sytuację, biorąc również pod uwagę większe oczekiwania obywateli UE; przypomina, że konieczne jest ustanowienie dodatkowego instrumentu szczególnego wykraczającego poza pułapy WRF, tak aby budżet UE mógł lepiej dostosowywać się do kryzysów i ich skutków społecznych i gospodarczych oraz szybko na nie reagować;
11. pomimo tych licznych ograniczeń jest zdecydowany utrzymać spójne i jednolite stanowisko, które odzwierciedla jego ustalone wcześniej priorytety polityczne i interesy instytucjonalne, w tym zwiększenie konkurencyjności Unii, zmniejszenie strategicznych zależności, przyspieszenie wdrażania czystej energetyki, zapewnienie osiągnięcia celów w zakresie uwzględniania kwestii klimatu i różnorodności biologicznej, zwiększenie unijnych zdolności w zakresie bezpieczeństwa i obrony, a także przyczynienie się do transformacji ekologicznej i cyfrowej, przy jednoczesnym ograniczaniu do minimum negatywnego wpływu na sztanndarowe programy i maksymalizowaniu efektów mnożnikowych wzrostu gospodarczego z korzyścią dla wszystkich mieszkańców UE;

Sprawiedliwy, uczciwy i sprzyjający włączeniu społecznemu budżet, który oferuje lepsze możliwości wszystkim obywatelom UE i zapewnia wzrost gospodarczy

12. zauważa, że przystępne cenowo życie i spójność społeczna nadal są stałymi wyzwaniem we wszystkich państwach członkowskich UE i ich regionach, i przypomina w tym kontekście rolę wysokiej jakości i dostępnych usług publicznych; pragnie podkreślić inkluzywność i dostępność finansowania tam, gdzie jest to odpowiednie i zgodne z odpowiednimi kryteriami kwalifikowalności, oraz zmaksymalizować możliwości finansowania poprzez wykorzystanie istniejących funduszy; uważa, że wymiar społeczny wydatków UE, jako niezbędny element ich zasadności, powinien nadal być istotnym kryterium przekrojowym dla wszystkich obszarów polityki;
13. podkreśla, że budżet UE jest przede wszystkim budżetem inwestycyjnym o efekcie dźwigni, zdolnym do sprzyjania realizacji celów i kształtowaniu polityki Unii, uzupełniającym polityki krajowe, a tym samym zaspokajającym potrzeby ludzi w UE; przypomina o znaczeniu Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności dla zwiększania odporności Unii i łagodzenia społeczno-gospodarczych skutków minionych i trwających kryzysów; uważa, że nie należy szczędzić wysiłków, aby te dwa główne źródła finansowania UE były wydatkowane skutecznie i bez dalszej zwłoki;
14. jest absolutnie zdecydowany wykorzystać budżet UE do zaprowadzenia wymiernych i

widocznych zmian z punktu widzenia obywateli, gospodarki na jednolitym rynku oraz celów Zielonego Ładu poprzez wsparcie tworzenia wysokiej jakości miejsc pracy w najnowocześniejszych gałęziach przemysłu, przygotowanie rynku pracy na przyszłe wyzwania dzięki programom rozwijania umiejętności i wspierania talentów, poprzez zwalczanie bezrobocia, zwiększanie unijnej konkurencyjności i poprawę gotowości obronnej Unii; uważa, że niezależność technologiczna i zrównoważony wzrost mają kluczowe znaczenie dla osiągnięcia długoterminowych celów Unii w zakresie energii i klimatu; ponawia apel o utrzymanie należytego finansowania, które stanowi wsparcie dla małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), będących podstawą europejskiej gospodarki, dla przedsiębiorstw typu start-up, dla młodzieży, rolników, nauczycieli i pracowników sektora transportu; podkreśla potrzebę dalszej poprawy infrastruktury energetycznej i transportowej, inwestowania w poprawę usług w zakresie zdrowia publicznego i opieki społecznej, spójności społecznej i terytorialnej oraz włączenia społecznego i terytorialnego, a także we wspieranie społeczności w trudnej sytuacji, zamieszkujących obszary oddalone i wiejskie, w tym wspieranie inteligentnych wsi; zwraca uwagę, że budżet musi zagwarantować transformację ekologiczną, a jednocześnie wspierać wysokiej jakości rolnictwo, zapewniając obszarom wiejskim dostęp do wysokiej jakości opieki zdrowotnej i edukacji;

15. podkreśla znaczący wpływ badań naukowych i innowacji na konkurencyjność, długoterminowy wzrost gospodarczy i zatrudnienie w Unii Europejskiej; przypomina o długofalowej inicjatywie mającej na celu zwiększenie intensywności inwestycji w badania i rozwój w UE do poziomu 3 % PKB; uznaje istniejącą rozbieżność między tym celem a faktycznie zapewnionym finansowaniem; podkreśla, że czołowa pozycja Europy w obszarze technologii ma zasadnicze znaczenie dla wdrożenia Zielonego Ładu i Unii Zdrowotnej, gdyż pozwala tworzyć miejsca pracy wymagające wysokich umiejętności w Unii w całym łańcuchu wartości oraz zwiększa doskonałość badań naukowych i innowacji w Unii; jest głęboko zaniepokojony, że dostępne fundusze pokrywają jedynie ułamek wszystkich złożonych wniosków, co skutkuje wysokim poziomem nadwyżki wniosków dotyczących programów i opuszczaniem Unii przez naukowców, którzy przenoszą się do konkurencyjnych regionów;
16. uważa, że należy zapewnić trwałe i długoterminowe rozwiązania, aby skutecznie stawić czoła strukturalnym wyzwaniom demograficznym, a także ograniczyć drenaż mózgow w słabiej rozwiniętych regionach i miastach UE; podkreśla, że należy przeznaczyć środki finansowe na rewitalizację regionów, których dotknął problem wyludnienia, inwestując w politykę socjalną i demograficzną, która wspierałaby rodziny, oraz na zapewnienie starzejącemu się społeczeństwu w Europie odpowiedniego wsparcia w zakresie dostępu do opieki zdrowotnej, mobilności i usług publicznych;
17. nalega, aby za pośrednictwem programu Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności zmobilizować jak najwięcej środków finansowych w celu promowania uczenia się i przedsiębiorczości oraz poprawy umiejętności, edukacji formalnej, pozaformalnej i nieformalnej oraz szans młodych ludzi na zatrudnienie, a także promowania włączenia społecznego; ponownie podkreśla potrzebę zadbania o to, by oba programy gwarantowały równe możliwości, przy szczególnym uwzględnieniu osób ze środowisk defaworyzowanych w całej UE i krajach stowarzyszonych; podtrzymuje swoją opinię, że należy dalej wspierać stypendia na rzecz mobilności w ramach programu Erasmus+, aby pokrywały wzrost kosztów utrzymania oraz zapewniały

dostępność, równe szanse i inkluzywny udział, zwłaszcza dzięki zwiększeniu do odpowiedniego poziomu minimalnej kwoty stypendium na uczestnika;

18. podkreśla znaczenie wdrożenia Europejskiego filaru praw socjalnych i wzywa Komisję do rozpoczęcia refleksji nad metodyką monitorowania wydatków socjalnych w budżecie UE w następnym okresie programowania; podkreśla kluczową rolę budżetu UE w przyczynianiu się do inicjatyw, które wzmacniają dialog społeczny oraz wzmacniają lokalne i regionalne działania społeczne i zapewniają wszystkim dostęp do kluczowych usług; ponownie podkreśla potrzebę europejskiej strategii na rzecz osób starszych, obejmującej konkretne działania na rzecz walki z marginalizacją, samotnością i izolacją; przypomina ponadto o potrzebie pełnego wdrożenia strategii na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami na lata 2021–2030 w celu poprawy ich warunków życia w Unii; podkreśla przypadek europejskich przewoźników, którzy borykają się z różnymi wyzwaniami w poszczególnych państwach członkowskich, począwszy od rosnących kosztów po niedobory przepustowości, a także potrzebę elastyczności i lepszych warunków pracy; podkreśla potrzebę wzmocnienia istniejących przepisów dotyczących ich ochrony i przyznania dodatkowych zasobów na monitorowanie warunków ich pracy w państwach członkowskich; podkreśla w tym kontekście korzyści płynące z rozwoju narzędzi informatycznych na szczeblu UE, które pomagają usprawnić wdrażanie wymogów biurokratycznych i standaryzację certyfikatów;
19. wzywa Komisję i państwa członkowskie do przeznaczenia odpowiednich zasobów na skuteczne wdrożenie przepisów UE koordynujących zabezpieczenia społeczne, aby ułatwić mobilność pracowników i transfer świadczeń socjalnych; wzywa do wykorzystania funduszy UE do opracowania systemu elektronicznej wymiany informacji dotyczących zabezpieczenia społecznego oraz do wspierania dalszej cyfryzacji systemów zabezpieczenia społecznego w celu zapewnienia sprawiedliwej mobilności pracowników;
20. przyznaje, że technologia i sztuczna inteligencja szybko zmieniają sytuację w zakresie zatrudnienia; zwraca uwagę na potencjał ekonomiczny, jaki skoncentrowane na człowieku i godne zaufania technologie sztucznej inteligencji mogą wnieść do wzrostu gospodarczego, przy poprawie życia obywateli w wielu obszarach, takich jak zdrowie, rolnictwo, energia, transport i bezpieczeństwo; apeluje o odzwierciedlenie tego aspektu w programach i politykach UE poprzez przydział odpowiednich zasobów finansowych; podkreśla potrzebę poprawy podstawowych umiejętności cyfrowych obywateli, aby odpowiadały potrzebom przedsiębiorstw i zapewniały obywatelom ochronę przed dezinformacją; popiera środki UE uzupełniające krajowe strategie zatrudnienia w zakresie przekwalifikowania zawodowego i mobilności na szczeblu UE w skoordynowany sposób, wykorzystujące potencjał tych zmian w celu stworzenia dobrze prosperującej i zdolnej do dostosowania siły roboczej, w tym poprzez wspieranie zmiany kwalifikacji zawodowych i mobilności, co umożliwi płynne przejście do nowych i powstających sektorów pracy;
21. jest zaniepokojony rosnącą liczbą ekstremalnych zjawisk pogodowych, takich jak poważne pożary, powodzie i inne klęski żywiołowe związane z pogarszającą się zmianą klimatu w całej Europie; w związku z tym podkreśla potrzebę zapewnienia wystarczającego finansowania unijnego mechanizmu ochrony ludności i wzywa do

lepszej konsolidacji zdolności reagowania kryzysowego UE poprzez wzmocnienie wspólnych zespołów medycznych i ratowniczych; wzywa Komisję do zapewnienia możliwości szybkiego udostępnienia zasobów również za pośrednictwem FSUE i rezerwy na pomoc nadzwyczajną;

22. podkreśla znaczenie przeznaczenia odpowiednich środków finansowych na działania określone w rozporządzeniu w sprawie Programu UE dla zdrowia; przyznaje, że cena leków i technologii medycznych ma duży wpływ na ich dostępność dla pacjentów; podkreśla, że nieprzystępne koszty leków stanowią rzeczywistą przeszkodę w leczeniu, i wzywa do wdrożenia konkretnych środków w celu sprostania tym wyzwaniom; apeluje w tym kontekście o lepszą koordynację na szczeblu UE i wspólne zamówienia na leki w celu zmniejszenia kosztów; podkreśla znaczenie zwalczania chorób dziecięcych, ze szczególnym uwzględnieniem chorób rzadkich; w związku z tym podkreśla w szczególności znaczenie europejskiego planu walki z rakiem; apeluje o ambitny budżet klastra Zdrowie programu „Horyzont Europa” w celu zapewnienia UE możliwości skutecznego reagowania na przyszłe kryzysy zdrowotne, wsparcia we wzmacnianiu systemów opieki zdrowotnej oraz poprawie zdrowia fizycznego i psychicznego ludzi poprzez zwiększanie przystępności cenowej i dostępności opieki zdrowotnej; przyznaje, że choroby układu krążenia pozostają główną przyczyną zgonów w UE; uważa, że przeciwdziałanie chorobom układu krążenia przez inwestowanie w działania ukierunkowane na medycynę spersonalizowaną i e-zdrowie ma kluczowe znaczenie, ponieważ zwiększy to standardy profilaktyki i leczenia oraz umożliwi wszystkim obywatelom równy dostęp do opieki zdrowotnej; podkreśla potrzebę zapobiegania niedoborom leków, które wystąpiły w niektórych państwach członkowskich w ostatnich latach; uznaje, że należy zmniejszyć nierówności w zakresie zdrowia, aby zapewnić wszystkim kobietom sprawiedliwe systemy opieki zdrowotnej, w tym dostęp do usług w zakresie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego, i przypomina, że zdrowie kobiet musi pozostać priorytetem polityki i badań;
23. przypomina o potrzebie zajęcia się problemem niedoboru umiejętności, kwestią drenażu mózgowi oraz korelacją między potrzebami rynku a umiejętnościami, również z perspektywy sytuacji w różnych regionach UE; uważa, że aby siła robocza UE pozostała konkurencyjna w przyszłości, konieczne jest określenie kluczowych obszarów szkoleń i przekwalifikowania, zwłaszcza w celu promowania umiejętności ekologicznych i cyfrowych; podkreśla, że konieczne są dalsze inwestycje, aby zmodernizować unijne systemy edukacji, stworzyć programy wspierania talentów i zachęcać młodych przedsiębiorców; wzywa do przyspieszenia realizacji Europejskiego Roku Umiejętności i europejskiego obszaru edukacji; wzywa Komisję do szybkiego wdrożenia rozwiązań uznanych za kluczowe podczas Europejskiego Roku Umiejętności, podkreślając potrzebę lepszej współpracy z przedsiębiorstwami, w tym testu wpływu polityki UE na młodzież i zakazu bezpłatnych staży; w związku z zaleceniami przyjętymi podczas Konferencji w sprawie przyszłości Europy przypomina, jak ważne jest ustanowienie europejskiego planu na rzecz edukacji obejmującego środki finansowe w celu wspierania wysokiej jakości kształcenia i szkolenia nauczycieli oraz zmniejszenia odsetka osób przedwcześnie kończących naukę;
24. podkreśla wartość dodaną finansowania programów w dziedzinie demokracji oraz praw i wartości; przypomina o znaczeniu, jakie budżet UE odgrywa w promowaniu europejskich wartości zapisanych w art. 2 TUE, kultury i praw obywatelskich oraz

budowaniu odpornych społeczeństw, a także wspieraniu kluczowych zasad demokracji, praworządności, solidarności, włączenia społecznego, sprawiedliwości, niedyskryminacji i równości, w tym równości płci; pragnie wzmocnienia odpowiednich linii i organów budżetowych w celu przeciwdziałania polaryzacji, wzrostowi ekstremizmu politycznego, niskiemu zaufaniu instytucjonalnemu, wzmocnienia demokracji uczestniczącej, promowania praw podstawowych, zapobiegania regresowi demokracji, erozji praworządności, kurczeniu się przestrzeni dla organizacji społeczeństwa obywatelskiego działających w tym obszarze na szczeblu lokalnym, krajowym i unijnym, a także instrumentalizacji eurosceptycyzmu; apeluje o zapewnienie wystarczających środków UE na program „Obywatele, równość, prawa i wartości” (program CERV); podkreśla cenną pracę wykonaną w ramach komponentu „Wartości unijne”, który zapewnia bezpośrednie finansowanie organizacjom społeczeństwa obywatelskiego, a także w ramach komponentu „Daphne” oraz „Równość i prawa”; przypomina, że należy przeznaczyć niezbędne zasoby na zwalczanie przemocy ze względu na płeć oraz na wspieranie dostępu do bezpiecznych usług w zakresie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego oraz organizacji zajmujących się prawami kobiet, a także na inicjatywy i organy UE zwalczające dyskryminację kobiet; wzywa Komisję do ułatwienia dostępu do programu CERV oraz do zagwarantowania elastyczności w procesie ponownego udzielania dotacji organizacjom lokalnym i oddolnym przez podmioty w państwach członkowskich, tak aby finansowanie docierało do osób pracujących najbliżej obywateli;

25. wzywa Komisję do zwiększenia wsparcia Unii na rzecz ochrony obywateli, mniejszości, wspólnot religijnych i przestrzeni publicznej przed zagrożeniami terrorystycznymi, walki z radykalizacją postaw i treściami terrorystycznymi w internecie oraz do przeciwdziałania gwałtownemu wzrostowi mowy nienawiści, antysemityzmu, nienawiści wobec muzułmanów i rasizmu w całej Europie i na całym świecie;
26. podkreśla rosnące zagrożenia i niebezpieczeństwa związane z prowadzonymi przez podmioty zagraniczne zorganizowanymi i ukierunkowanymi kampaniami dezinformacyjnymi skierowanymi przeciwko Unii Europejskiej; zwraca się o dodatkowe środki finansowe na program „Horyzont Europa” i działania zarządzane przez Komisję i ESDZ mające na celu walkę z rozprzestrzenianiem się dezinformacji na dużą skalę i opracowanie skuteczniejszych środków zaradczych; wzywa Unię i państwa członkowskie, aby wykorzystywały fundusze UE na działania służące zwiększeniu umiejętności korzystania z mediów wśród obywateli; wzywa do zwiększenia środków finansowych na przeciwdziałanie mowie nienawiści i treściom terrorystycznym w internecie; podkreśla potrzebę wzmocnienia wolności dziennikarskiej i pluralizmu mediów za pomocą odpowiednich zasobów, zgodnie z odpowiednimi przepisami, oraz wspierania dziennikarzy, w tym dziennikarzy śledczych, obrońców praw człowieka i członków społeczeństwa obywatelskiego, wobec których prowadzone są działania odwetowe, takie jak strategiczne powództwa zmierzające do stłumienia debaty publicznej; wzywa do odpowiedniego wsparcia sektora kultury, w tym promowania transgranicznego obiegu europejskich filmów, muzyki i gier wideo; apeluje zatem o zwiększenie finansowania programu „Kreatywna Europa”;

Budżet realizujący priorytety strategiczne

27. podkreśla znaczenie ograniczenia strategicznych zależności Unii w kluczowych sektorach; z zadowoleniem przyjmuje nowe rozporządzenie w sprawie STEP, jednak wskazuje na potrzebę strukturalnej odpowiedzi na potrzeby inwestycyjne strategicznych gałęzi przemysłu, aby ułatwić identyfikację, rozwój i zwiększanie skali przełomowych technologii; ubolewa, że obecny poziom finansowania programu „Horyzont Europa” jest pod tym względem niewystarczający, i apeluje o zwiększenie finansowania programu „Horyzont Europa” i innych kluczowych programów unijnych w tej dziedzinie, takich jak InvestEU, tak aby osiągnąć cel w postaci otwartej autonomii strategicznej; uważa, że zależność UE od dostaw zasobów jest coraz większym problemem; wzywa do dalszych inwestycji UE w budowanie otwartej strategicznej autonomii przez zapewnienie przyspieszenia rozwoju energii odnawialnej, szybszych procesów wydawania pozwoleń i dekarbonizacji budynków, dostępu do surowców krytycznych i rozwój odpornych łańcuchów wartości dla ekosystemów przemysłowych UE, zwłaszcza w kluczowych dziedzinach, takich jak opieka zdrowotna i obrona; apeluje o odpowiednie środki finansowe, aby zapewnić stały rozwój obecnych sztandarowych europejskich programów w sektorze kosmicznym, w tym programów Copernicus, Galileo/EGNOS, europejskiej inicjatywy w zakresie rządowej łączności satelitarnej (Govsatcom) i świadomości sytuacyjnej w przestrzeni kosmicznej;
28. uważa, że transformacja cyfrowa oferuje wiele możliwości poprawy infrastruktury cyfrowej i łączności oraz rozwoju umiejętności cyfrowych; podkreśla w związku z tym znaczenie programu „Cyfrowa Europa” i instrumentu „Łącząc Europę” – technologie cyfrowe (CEF–Digital) oraz Planu działania w dziedzinie edukacji cyfrowej; ponownie podkreśla potrzebę opracowania programu edukacyjnego w zakresie sztucznej inteligencji, kodowania i robotyki przeznaczonego dla nauczycieli i osób uczących się oraz finansowanego z odpowiednich programów; podkreśla, że budżet UE musi odpowiednio wspierać etyczne i niedyskryminacyjne wykorzystanie sztucznej inteligencji, zwłaszcza w sektorach edukacji i kultury; przypomina o potrzebie finansowania przez UE programów mających na celu dalsze inwestowanie w poprawę umiejętności cyfrowych w społeczeństwie i zlikwidowanie przepaści cyfrowej, w tym przepaści cyfrowej między kobietami a mężczyznami, w edukacji i uczeniu się przez całe życie;
29. podkreśla kluczową rolę budżetu UE w realizacji Europejskiego Zielonego Ładu i przeciwdziałaniu zmianie klimatu przez ograniczenie emisji, zwiększenie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych, tworzenie gospodarki o obiegu zamkniętym, ochronę ekosystemów i odwrócenie niepokojącej tendencji utraty różnorodności biologicznej przy jednoczesnej ochronie konkurencyjności i tworzeniu zielonych miejsc pracy, a także pobudzaniu wzrostu gospodarczego w UE; podkreśla ważną rolę, jaką odgrywa program LIFE w realizacji Europejskiego Zielonego Ładu, osiągnięciu unijnego celu neutralności klimatycznej zgodnie z unijnym prawem o klimacie i porozumieniem paryskim; jest głęboko zaniepokojony poważnymi skutkami zmiany klimatu, w tym niedoborem wody;
30. podkreśla, że obawy dotyczące bezpieczeństwa dostaw energii i wysokich cen energii sprawiają, że kwestia ubóstwa energetycznego ma kluczowe znaczenie i stanowi wyzwanie dla przemysłu europejskiego, w szczególności dla MŚP; w związku z tym podkreśla potrzebę pobudzenia inwestycji UE na rzecz trwającej transformacji UE w kierunku neutralności klimatycznej, w tym w zakresie efektywności energetycznej,

badan naukowych i innowacji w dziedzinie zrównoważonych technologii niskoemisyjnych i bezemisyjnych, w szczególności w obszarach mających pozytywny wpływ na obniżenie kosztów życia gospodarstw domowych, takich jak poprawa efektywności energetycznej budynków i wykorzystanie odnawialnych źródeł energii; odnotowuje ogromne potrzeby inwestycyjne w zakresie dekarbonizacji transportu oraz ciągły wzrost cen materiałów budowlanych i surowców; uznaje strategiczną wartość rozszerzenia TEN-T na wschodnie sąsiedztwo i lepszej łączności ze strategicznymi partnerami UE; podkreśla znaczenie programu „Łącząc Europę” – Transport i jego pozytywną rolę w osiągnięciu celów Zielonego Ładu i transformacji w kierunku czystej energii;

31. podkreśla, że budżet na 2025 r. musi być dostosowany do celów polityki Unii i jej zobowiązań międzynarodowych; zwraca uwagę, że trzeba kontynuować prace na rzecz osiągnięcia celów określonych w porozumieniu międzyinstytucjonalnym w zakresie uwzględniania kwestii klimatu i różnorodności biologicznej w wydatkach z budżetu Unii, w ramach szerszego celu, jakim jest osiągnięcie neutralności klimatycznej Unii najpóźniej do 2050 r.; przypomina o postanowieniach porozumienia międzyinstytucjonalnego dotyczących określenia odpowiednich środków, jakie należy podjąć w przypadku, gdy okresowy bilans wykaże niewystarczające postępy w osiągnięciu ustalonych celów; jest zaniepokojony tym, że według Komisji cel zakładający wydatki związane z różnorodnością biologiczną na poziomie 10 % w 2026 i 2027 r. najprawdopodobniej nie zostanie osiągnięty, a także brakiem wyraźnego planu osiągnięcia uzgodnionych celów; wzywa Komisję, aby monitorowała wdrażanie zasady „nie czyni poważnych szkód” i w razie potrzeby podejmowała niezbędne działania naprawcze;
32. podkreśla znaczenie europejskiej inicjatywy miejskiej i jej odpowiedniego finansowania dla osiągnięcia wszystkich jej celów; apeluje o bardziej bezpośrednie finansowanie władz lokalnych, tak aby wzmocnić budowanie ich zdolności, wsparcia technicznego i wymiany najlepszych praktyk; wzywa do zwiększenia zasobów dla odpowiednich agencji, które muszą odpowiadać obciążeniu pracą wynikającemu z programu Europejskiego Zielonego Ładu, w szczególności pakietu „Gotowi na 55”;
33. podkreśla zasadniczy wkład społeczny rolników i rybaków i zaznacza w związku z tym kluczowe znaczenie wspólnej polityki rolnej (WPR) i wspólnej polityki rybołówstwa dla bezpieczeństwa żywnościowego i większej autonomii UE w produkcji żywności wysokiej jakości; podkreśla rolę WPR w zapewnianiu zrównoważonego i godnego dochodu rolnikom w UE, zwłaszcza właścicielom małych gospodarstw i młodym rolnikom; apeluje o konkretne działania mające usunąć przyczyny niezadowolenia rolników w całej UE, a zwłaszcza o natychmiastowe przyznanie zasobów i przyjęcie środków mających pomóc rolnikom radzić sobie ze skutkami inflacji, kosztów paliwa, nowych norm produkcji i zmian na światowym rynku żywności; podkreśla, że trzeba wspierać nowych i młodych rolników, a przez to zapewnić wymianę pokoleń, jednocześnie rozwiązując problem niedoboru siły roboczej i umiejętności w sektorze rolno-spożywczym; zwraca uwagę, że europejscy rolnicy borykają się z wieloma wyzwaniami, zwłaszcza z nadmierną biurokracją i obciążeniami administracyjnymi, coraz większym nakładaniem się przepisów, niedoborami, a także trudnymi warunkami pracy; podkreśla, że specjalnymi środkami wsparcia trzeba lepiej reagować na wpływ rosnącej częstotliwości i intensywności powodzi, susz i pożarów lasów na poszczególne

sektory; apeluje o odpowiednie dochody dla wszystkich w sektorze rolnym; podkreśla, że trzeba odpowiednio wspierać badania naukowe i innowacje oraz przestrzegać norm pracy, a także odpowiednio inwestować, by zaoferować alternatywne źródła dochodu oraz ułatwić przejście na bardziej zrównoważony i przystępny cenowo system żywnościowy, zwłaszcza dzięki innowacjom, utrzymując dochody rolników, a jednocześnie unikając sytuacji, w której rolnicy europejscy będą zmagać się z nieuczciwą konkurencją w postaci importu niespełniającego naszych norm; oczekuje, że strategiczny dialog o przyszłości rolnictwa obejmie wszystkie istotne sprawy, w tym aspekty zapobiegawcze;

34. przypomina, że wszystkie programy, strategie polityczne i działania UE należy wdrażać w taki sposób, by w realizacji ich celów wspierać równość płci; z aprobatą przyjmuje w związku z tym prace Komisji nad sporządzaniem budżetu z uwzględnieniem aspektu płci oraz podkreśla, że trzeba dalej rozwijać metodykę monitorowania równouprawnienia płci, by mierzyć wpływ wydatków Unii w perspektywie płci, zgodnie z porozumieniem międzyinstytucjonalnym; wzywa Komisję, by zaprezentowała wyniki tej metodyki w budżecie na 2025 r. oraz by systematycznie gromadziła, przekazywała i oceniała dane segregowane według kryterium płci;

Budżet dostosowany do przyszłych wyzwań w zmieniającym się świecie

35. ponownie podkreśla, że trzeba realizować politykę migracyjną i azylową opartą na solidarności, wspólnej odpowiedzialności i poszanowaniu praw człowieka, zgodnie z wartościami Unii i zobowiązaniami międzynarodowymi; podkreśla, że skuteczne, humanistyczne i sprawiedliwe zarządzanie granicami zewnętrznymi Unii i ich ochrona mają kluczowe znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa Unii, zagwarantowania sprawnego i efektywnego wdrażania unijnej polityki migracyjnej i azylowej, zwłaszcza z myślą o przygotowaniu się na wejście w życie nowego paktu o migracji i azylu, w tym jeśli chodzi o skuteczne, bezpieczne i godne przyjmowanie, integrację i powroty oraz o procedury readmisji; podkreśla fundamentalną rolę, jaką w tym względzie odgrywają Fundusz Azylu, Migracji i Integracji oraz Instrument Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (IZGW); przypomina, że trzeba utrzymać swobodny przepływ osób w Unii; przypomina, że w marcu 2024 r. Rumunia i Bułgaria dołączyły do europejskiej pozbawionej granic strefy Schengen, i ponownie podkreśla, że trzeba pilnie ukończyć i wdrożyć ich pełne przystąpienie, w tym na drogowych i kolejowych przejściach granicznych; będzie dążyć do maksymalizacji środków dostępnych w budżecie na 2025 r. na te cele; uważa, że UE musi ściśle współpracować z sąsiadami oraz z państwami trzecimi pochodzenia i tranzytu, by pobudzić stabilny, zrównoważony i sprzyjający włączeniu społecznemu rozwój oraz usuwać podstawowe przyczyny migracji, a tym samym zapobiegać migracji nielegalnej i chronić osoby podatne na zagrożenia przed siatkami przemytników i handlarzy ludźmi, a także przed śmiercią na morzu; podkreśla zwłaszcza coraz większą odpowiedzialność spoczywającą na agencjach odpowiedzialnych za ochronę granic i zarządzanie nimi, wspieranie państw członkowskich w wykonywaniu zadań wspólnego europejskiego systemu azylowego oraz przestrzeganiu praw podstawowych; podkreśla, że trzeba odpowiednio finansować wszystkie agencje działające w dziedzinie bezpieczeństwa, sprawiedliwości, egzekwowania prawa, azylu i migracji oraz zarządzania granicami, zatrudniać w nich odpowiednio dużo pracowników i szkolić ich, by agencje te mogły wypełniać swoje zadania; apeluje o położenie szczególnego nacisku na prawidłowe wdrożenie

wielkoskalowych systemów informatycznych UE, sprzyjających bezpieczeństwu Unii, i na odpowiednie zarządzanie nimi;

36. podkreśla, że stan bezpieczeństwa wokół UE jest nadal bardzo niestabilny; niezmiennie kładzie silny nacisk na europejskie zdolności w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony, aby lepiej reagować na bezprecedensowe wyzwania geopolityczne; uważa, że budżet UE ma zasadnicze znaczenie w kontekście wspólnej strategii obronnej UE oraz wzmocnionej koordynacji bezpieczeństwa i obrony między państwami członkowskimi; chciałby doskonalić najbardziej udane i odpowiednie programy, takie jak Europejski Fundusz Obronny, i agencje wspierające suwerenność europejską; chciałby podkreślić synergię i efektywność inwestycji na szczeblu UE w dziedzinie obronności, a zwłaszcza mobilności wojskowej, ochrony i interoperacyjności infrastruktury; podkreśla, że trzeba zająć się takimi sprawami jak dezinformacja, będąca coraz większym wyzwaniem politycznym i wyzwaniem dla bezpieczeństwa – zwłaszcza w związku z rosyjską wojną przeciwko Ukrainie – a także cyberprzestępczością czy przestępczością zorganizowaną o wymiarze transgranicznym;
37. po raz kolejny potępia rosyjską wojnę przeciwko Ukrainie i podkreśla, że ponownie przyniosła ona wojnę do sąsiedztwa Unii Europejskiej oraz odbiła się na łańcuchach dostaw, handlu i stosunkach gospodarczych; ponownie wyraża pełne poparcie dla Ukrainy walczącej o wolność i demokrację; ubolewa nad strasliwym wpływem na życie Ukraińców i nad ich cierpieniami, a także nad poważnymi konsekwencjami gospodarczymi i społecznymi dla Europejczyków, spowodowanymi niczym niesprowokowaną i nieuzasadnioną rosyjską wojną napastniczą; uważa, że budżet na 2025 r. powinien pomóc złagodzić skutki kryzysu związanego z kosztami utrzymania i inflacją; przypomina, że niektóre państwa członkowskie, zwłaszcza państwa przyfrontowe, oraz podatne na zagrożenia sektory gospodarki są nadal szczególnie narażone na skutki rosyjskiej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie i zasługują na wsparcie w obszarach takich jak rolnictwo czy infrastruktura, ale również mobilność wojskowa, w duchu solidarności unijnej;
38. jest nadal zdeterminowany, by pomagać Ukrainie i wspierać ją za pośrednictwem proponowanego Instrumentu na rzecz Ukrainy, który zapewni wsparcie w formie dotacji i pożyczek na naprawę, ożywienie i odbudowę Ukrainy, a także na pomoc makrofinansową, pozytywną konwergencję instytucjonalną, społeczno-gospodarczą i środowiskową, inwestycje publiczne oraz dążenie do przystąpienia do UE; podkreśla pilną potrzebę, a zarazem dobrą okazję, by połączyć wsparcie dla Ukrainy i jej odbudowę z konstruktywnym procesem przedakcesyjnym, sprzyjającym reformom i stopniowemu zmierzaniu do przyjęcia dorobku prawnego UE; przypomina, że ze środków instrumentu nie będzie pokrywana pomoc humanitarna dla Ukrainy, i dlatego podkreśla, że również w budżecie na rok 2025 trzeba będzie przeznaczyć wystarczające zasoby na tę pomoc;
39. uważa, że wsparcie dla państw Bałkanów Zachodnich jest wciąż istotne dla rozszerzenia UE, i z zadowoleniem przyjmuje nowy plan Komisji na rzecz wzrostu gospodarczego w państwach Bałkanów Zachodnich jako dobry krok w dalszym wspieraniu ich w osiągnięciu konwergencji gospodarczej z jednolitym rynkiem UE; podkreśla znaczenie stałego wsparcia dla krajów kandydujących we wdrażaniu niezbędnych reform związanych z przystąpieniem, zwłaszcza w dziedzinie praworządności, walki z korupcją

i demokracji, a także w zwiększaniu ich odporności oraz zapobieganiu zagrożeniom hybrydowym i przeciwdziałaniu im;

40. z zadowoleniem przyjmuje decyzję o przyznaniu Ukrainie i Republice Mołdawii statusu krajów kandydujących oraz podkreśla, że należy uruchomić niezbędne fundusze na wsparcie ich procesu akcesyjnego; podkreśla, że przydział środków na Instrument Pomocy Przedakcesyjnej (IPA III) i odpowiednie linie budżetowe w ISWMR – „Globalny wymiar Europy” w 2025 r. powinny pobudzać współpracę z Mołdawią i Gruzją, zgodnie z porozumieniem w sprawie rewizji WRF;
41. podkreśla, że Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej (ISWMR) – „Globalny wymiar Europy” jest niezwykle ważny dla pozycji Unii Europejskiej jako pierwszoplanowej potęgi światowej i dla odgrywania przez nią roli pokojowej siły stabilizującej, a przez to umacniania geopolitycznych interesów Unii w świecie; ostrzega, że rezerwy finansowe instrumentu wyczerpano i należy je pilnie zwiększyć;
42. podkreśla ponadto znaczenie ISWMR dla wsparcia w obliczu wyzwań globalnych, dla propagowania praw człowieka, swobód i demokracji, a także dla budowania zdolności organizacji społeczeństwa obywatelskiego i realizacji międzynarodowych zobowiązań Unii w zakresie klimatu i różnorodności biologicznej, w całościowym systemie monitorowania i kontroli;
43. podkreśla, że trzeba wzmocnić linie budżetowe dla południowego i wschodniego sąsiedztwa, by wspierać reformy polityczne, gospodarcze i społeczne w tych regionach, udzielać pomocy uchodźcom, zwłaszcza dzięki ciągłemu, zwiększonemu i przewidywalnemu finansowaniu odpowiednich podmiotów i agencji, współmiernemu do potrzeb, by móc docierać do ludzi na miejscu dzięki ostrożnemu mechanizmowi dystrybucji w pełni zgodnemu z zasadami UE, zapobiegającemu niezgodnemu z prawem wykorzystaniu funduszy unijnych;
44. przypomina, że pomoc humanitarna UE dla ludności cywilnej w sytuacji skrajnej jest niezbędna i pomaga budować stabilność i pokój w danych regionach oraz że należy zagwarantować świadczenie pilnie potrzebnych podstawowych usług i pomocy humanitarnej zgodnie z międzynarodowymi orzeczeniami – i nie utrudniać ich świadczenia – a towarzyszyć temu powinny zwykłe procedury kontroli i monitorowania; spodziewa się, że zapotrzebowanie na środki finansowe na pomoc humanitarną będzie dalej rosło jako konsekwencja wojen, rosnącej niestabilności geopolitycznej, utrzymującego się skrajnego ubóstwa i coraz częstszych klęsk żywiołowych; wychodząc z tego założenia, uważa, że UE będzie musiała znacznie zwiększyć pomoc humanitarną, by zaspokajać zwiększone potrzeby w terenie, zwłaszcza wśród osób potrzebujących na Bliskim Wschodzie;
45. ponownie podkreśla, że jednoznacznie potępia brutalne zamachy terrorystyczne na Izraelu i jego mieszkańcach, przeprowadzone 7 października przez Hamas, i wyraża głęboki żal z powodu niewinnych ofiar po obu stronach; podkreśla, że budżet Unii musi nadal pozwalać wspierać budowanie pokoju i stabilności w regionie, zwalczanie nienawiści, ekstremizmu politycznego i fundamentalizmu oraz propagowanie praw człowieka;

46. przypomina, że 18 stycznia 2024 r. przyjął rezolucję, w której docenił rolę Agencji Narodów Zjednoczonych do spraw Pomocy Uchodźcom Palestyńskim na Bliskim Wschodzie (UNRWA), zapewniającej obecnie schronienie ponad milionowi przesiedleńców wewnętrznych i będącej największą platformą pomocy humanitarnej dla mieszkańców Strefy Gazy, gdzie wszyscy borykają się z coraz gorszymi warunkami humanitarnymi, w tym brakiem schronienia, czystej wody, żywności i pomocy medycznej; dlatego ponownie podkreśla znaczenie stałego i przewidywalnego finansowania unijnego; z zadowoleniem przyjmuje niezwłoczne wszczęcie przez ONZ dochodzenia w sprawie poważnych zarzutów wobec członków personelu UNRWA, którzy mieli 7 października uczestniczyć w zamachach terrorystycznych na Izrael, docenia też przekazanie informacji i szybkie podjęcie działań przez agencję, zwłaszcza w celu natychmiastowego rozwiązania zawartych umów; odnotowuje apel Komisji o zewnętrzny audyt filarów systemów kontroli ONZ zaakceptowanych przez UNRWA; popiera systemy kontroli, monitorowania i kontroli wdrożone przez Komisję, i przypomina, że beneficjenci muszą korzystać z funduszy UE zgodnie z przepisami i gwarancjami UE oraz z prawem międzynarodowym; z zadowoleniem przyjmuje zatem to, że w przeprowadzonym przez Komisję przeglądzie pomocy UE dla Palestyny stwierdzono, iż kontrole oraz istniejące i skuteczne gwarancje działają właściwie i nie ma jak dotąd żadnych dowodów, jakoby pieniądze przekazano na cele inne niż zamierzone, pozytywnie ocenia też ocenę ryzyka i związane z nią dodatkowe środki;

Przyspieszenie realizacji programów

47. przypomina, że w pełni popiera politykę spójności pozwalającą realizować priorytety polityki UE i pobudzać gospodarkę UE dzięki pomocy w sprawiedliwym, inkluzywnym i zrównoważonym wzroście gospodarczym i rozwoju, wspieraniu konwergencji społeczno-gospodarczej między państwami członkowskimi i regionami, wspieraniu transformacji ekologicznej i cyfrowej oraz stymulowaniu innowacji i zatrudnienia; ponownie wyraża przekonanie, że cele polityki spójności można osiągać tylko pod warunkiem pilnego wyeliminowania opóźnień w realizacji programów; uważa, że takie podejście do przyspieszenia absorpcji środków i realizacji działań byłoby również najskuteczniejszym sposobem wyeksponowania namacalnej wartości dodanej wydatków UE dla jej mieszkańców; przypomina, że trzeba zwiększyć pomoc techniczną, by dalej wspierać zdolności absorpcyjne państw członkowskich;
48. podkreśla, że fundusze z budżetu UE muszą docierać do obywateli i MŚP w UE; przypomina, że uproszczenie procedur administracyjnych, przyjazne użytkownikom i kompletne strony internetowe i portale, ograniczenie biurokracji i utworzenie punktów kompleksowej obsługi mają zasadnicze znaczenie dla zwiększenia dostępności programów UE dla władz lokalnych i regionalnych, organizacji społeczeństwa obywatelskiego, młodych przedsiębiorców i MSP;
49. wzywa państwa członkowskie i Komisję do szybszego wdrażania programów operacyjnych finansowanych z funduszy objętych zarządzaniem dzielonym oraz do zapewnienia szybkiego wykonania budżetu, zwłaszcza funduszy spójności; zauważa, że część środków z programów na lata 2014–2020, których nie wykorzystano, należy ponownie przydzielić państwom członkowskim, by dalej zmniejszać dysproporcje regionalne; apeluje o szybką realizację planów odbudowy i zwiększania odporności, w tym o przeprowadzenie przez Komisję oceny procesu wdrażania, barier i wyników;

wyraża zaniepokojenie, że jeśli szybko nie ograniczy się problemu niepełnego wykorzystania środków, dojdzie do kryzysu płatności, tj. niedopasowania potrzeb pod względem płatności i pola manewru w pułapach płatności WRF na lata 2026 i 2027;

50. uważa, że należyta staranność, rozliczalność i poszanowanie wartości Unii powinny mieć zastosowanie do wszystkich beneficjentów funduszy UE i partnerów wykonawczych, by chronić interesy finansowe UE i unikać nadmiernej ingerencji; ponownie podkreśla znaczenie skutecznie i gruntownie działających organów monitorujących i kontrolnych, które ujawniają przestępstwa przeciwko interesom finansowym UE, prowadzą dochodzenia, ścigają i pociągają do odpowiedzialności, gdyż pieniądze wydane na walkę z korupcją przynoszą UE olbrzymi zwrot netto; uważa zatem, że organy te powinny mieć zasoby i personel wystarczające do jak najskuteczniejszego wykonywania ich zadań; podkreśla w podobnym duchu, że odpowiedni nadzór UE jest niezbędny do zapewnienia, by sektor finansowy działał z korzyścią dla obywateli i konsumentów; z myślą o zdrowym, inkluzywnym i odpornym sektorze finansowym domaga się, by zasoby dla europejskich organów i agencji nadzoru finansowego, którym powierzono zadania nadzorcze lub opracowanie technicznych standardów regulacyjnych w tej dziedzinie, były w pełni dostosowywane w celu uwzględnienia wszystkich nowych zadań regulacyjnych, których wymaga osiągnięcie tych celów polityki;
 51. apeluje do wszystkich zaangażowanych podmiotów o dodatkowe starania o przyspieszenie realizacji projektów i absorpcji kwalifikujących się środków finansowych, a tym samym o zmniejszenie nietypowych zobowiązań pozostających do spłaty (RAL); uważa, że 2024 i 2025 r. należy wykorzystać do wskazania i usunięcia wszelkich wąskich gardeł, które utrudniają skuteczniejsze wdrażanie; apeluje o odpowiednie zasoby budżetowe, by przyspieszyć realizację programów dzięki budowaniu dodatkowych zdolności i pomocy technicznej dla państw członkowskich, zwłaszcza tych, które mają większe trudności w absorpcji, a także o środki mające przyspieszyć sprawiedliwe, inkluzywne, konkurencyjne i skuteczne procedury udzielania zamówień i prowadzenia przetargów, z myślą o zwiększeniu starań o realizację;
 52. podkreśla, że politykę i programy UE trzeba skutecznie prezentować i eksponować, by zwiększać świadomość wartości dodanej UE dla obywateli, przedsiębiorstw i partnerów; apeluje o przydział odpowiednich środków na ten cel;
 53. przypomina, że właściwe wdrożenie dobrze opracowanych programów jest możliwe tylko przy wsparciu wyspecjalizowanych organów administracji; podkreśla, że organy i agencje zdecentralizowane wykonują ważną pracę, oraz uważa, że muszą mieć personel i zasoby wystarczające do wykonywania swoich zadań; podkreśla, że zadania te ewoluują stosownie do priorytetów politycznych, np. transformacji ekologicznej i cyfrowej, oraz zaznacza, że nowym obowiązkom oraz rozszerzeniu mandatu muszą towarzyszyć proporcjonalnie nowe zasoby;
- o
- o o
54. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji

i Europejskiemu Trybunałowi Obrachunkowemu.

**ZAŁĄCZNIK: PODMIOTY LUB OSOBY,
OD KTÓRYCH SPRAWOZDAWCA OTRZYMAŁ INFORMACJE**

Zgodnie z art. 8 załącznika I do Regulaminu sprawozdawca oświadcza, że przy sporządzaniu sprawozdania, do czasu przyjęcia go w komisji, otrzymał informacje od następujących podmiotów lub osób:

Podmiot lub osoba
Europol - Edoardo Boggio, Liaison Officer in Brussels
European Public Prosecutor Office - Titus Poenaru, Counsellor for Interinstitutional Relations
Special Olympics - Christo Velkov, Vice President Strategic Development
European Trade Union Confederation - Esther Lynch, General Secretary

Powyższy wykaz został sporządzony na wyłączną odpowiedzialność sprawozdawcy.

24.1.2024

PISMO KOMISJI SPRAW ZAGRANICZNYCH

Johan Van Overtveldt
Przewodniczący
Komisja Budżetowa

Przedmiot: Opinia w sprawie wytycznych dotyczących budżetu na rok 2025 – sekcja III
(2023/2220(BUI))

Szanowny Panie Przewodniczący!

W ramach procedury podanej w przedmiocie tego pisma zwrócono się do Komisji Spraw Zagranicznych o wydanie opinii na użytek komisji, której Pan przewodniczy. Na posiedzeniu 28 listopada 2023 r. komisja podjęła decyzję o przedstawieniu tej opinii w formie pisma.

Komisja Spraw Zagranicznych rozpatrzyła tę sprawę na posiedzeniu 23 stycznia 2024 roku¹. Na tym samym posiedzeniu komisja postanowiła zwrócić się do Komisji Budżetowej, jako komisji przedmiotowo właściwej, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji przedstawionych poniżej wskazówek.

Z wyrazami szacunku

David McAllister

WSKAZÓWKI

1. zauważa, że większość wydatków na działania zewnętrzne koncentruje się w ramach Instrumentu Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – „Globalny

¹ W trakcie głosowania końcowego obecni byli: David McAllister (przewodniczący), Željana Zovko (wiceprzewodnicząca), Alexander Alexandrov Yordanov, Attila Ara-Kovács, Maria Arena, Petras Auštrevičius, Adam Bielan, Theresa Bielowski, Krzysztof Brejza, Reinhard Bütikofer, Włodzimierz Cimoszewicz, Özlem Demirel, Anna Fotyga, Michael Gahler, Giorgos Georgiou, Sunčana Glavak, Raphaël Glucksmann, Klemen Grošelj, Christophe Grudler, Bernard Guetta, Márton Gyöngyösi, Arba Kokalari, Dietmar Köster, Andrius Kubilius, Georgios Kyrtos, Ilhan Kyuchyuk, Jean-Lin Lacapelle, Katrin Langensiepen, Miriam Lexmann, Nathalie Loiseau, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, Karsten Lucke, Thierry Mariani, Erik Marquardt, Vangelis Meimarakis, Alessandra Moretti, Javier Nart, Matjaž Nemeč, Juozas Olekas, Demetris Papadakis, Kostas Papadakis, Tonino Picula, Thijs Reuten, Bert-Jan Ruissen, Christian Sagartz, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos Mounir Satouri, Jordi Solé, Tineke Strik, Dominik Tarczyński, Hermann Tertsch, Viola von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz, Mick Wallace, Isabel Wiseler-Lima, Tomáš Zdechovský, Bernhard Zimniok

wymiar Europy” (ISWMR – „Globalny wymiar Europy”) oraz Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej (IPA III); przypomina o pilnej potrzebie zwiększenia finansowania, zwłaszcza w regionach dotkniętych kryzysem, gdzie potrzeby są największe; ponawia w związku z tym apel o znaczne zwiększenie środków w dziale 6, aby stawić czoła różnym wyzwaniom w sąsiedztwie, inwestować w partnerstwa i wzmocnić geopolityczną pozycję UE; ubolewa, że przegląd WRF nie został zakończony, i uważa go za niewystarczający; podkreśla kluczowe znaczenie silniejszej, bardziej jednolitej i spójnej komunikacji ze strony instytucji UE w odniesieniu do funduszy, które Unia przekazuje;

2. podkreśla potrzebę kontynuowania wysiłków na rzecz sfinansowania natychmiastowych potrzeb finansowych Ukrainy w następstwie niesprowokowanej i nieuzasadnionej rosyjskiej wojny napastniczej; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje Instrument na rzecz Ukrainy na łączną kwotę do 50 mld EUR na lata 2024–2027 i wzywa Radę Europejską do osiągnięcia porozumienia;
3. powtarza, że należy utrzymać odpowiedni poziom finansowania południowego sąsiedztwa w 2025 r., aby wspierać reformy polityczne, gospodarcze i społeczne w regionie; podkreśla pilną potrzebę znacznego zwiększenia pomocy humanitarnej dla palestyńskiej ludności cywilnej w Strefie Gazy ze względu na rozwijający się kryzys humanitarny, w połączeniu z rozważnym mechanizmem dystrybucji w pełni zgodnym z priorytetami UE, aby zapobiec wykorzystywaniu funduszy europejskich do celów przestępczych;
4. nalega na ciągłe i trwałe wsparcie finansowe i administracyjne dla krajów przystępujących; przypomina o potrzebie unowocześnienia istniejących narzędzi akcesyjnych, ich finansowania i warunkowości wraz z ulepszonym mechanizmem monitorowania we wszystkich dziedzinach, co podkreślono w ostatnich sprawozdaniach z oceny UE, aby przyspieszyć transformację beneficjentów i trwałą stopniowy postęp w kierunku członkostwa w UE, wraz z osiągnięciem lepszej zgodności z normami UE, przy zwróceniu należytej uwagi na reformy z zakresu praworządności, tak aby przystąpienie przebiegało płynnie; w tym kontekście nalega na śródkresowy przegląd IPA III, zwiększenie wsparcia związanego z przystąpieniem dla Bałkanów Zachodnich oraz włączenie Mołdawii i Ukrainy do grona beneficjentów tego instrumentu;
5. podkreśla potrzebę zapewnienia DG NEAR i Europejskiej Służbie Działań Zewnętrznych odpowiednich zasobów finansowych i ludzkich w celu promowania pokoju, dobrobytu, bezpieczeństwa oraz wartości i interesów UE w jej sąsiedztwie i na całym świecie; przy jednoczesnym przestrzeganiu własnych zobowiązań dotyczących spójnej reprezentacji i efektywnego wykorzystania zasobów; przypomina, że ich wydatki administracyjne powinny być ujęte w dziale 7.

25.1.2024

PISMO KOMISJI ROZWOJU

Sz.P. Johan Van Overtveldt
Przewodniczący
Komisja Budżetowa
BRUKSELA

Przedmiot: Opinia w sprawie wytycznych dotyczących budżetu na rok 2025 – sekcja III
(2023/2220(BUI))

Szanowny Panie Przewodniczący!

W ramach procedury podanej w przedmiocie tego pisma zwrócono się do Komisji Rozwoju o wydanie opinii na użytek komisji, której Pan przewodniczy. Na posiedzeniu 28 listopada 2023 r. komisja podjęła decyzję o przedstawieniu tej opinii w formie pisma.

Komisja Rozwoju rozpatrzyła tę sprawę na posiedzeniu w dniu 24 stycznia 2024 r. Na tym samym posiedzeniu¹ komisja postanowiła zwrócić się do Komisji Budżetowej, jako komisji przedmiotowo właściwej, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji przedstawionych poniżej wskazówek.

Z wyrazami szacunku

Tomas Tobé

¹ W trakcie głosowania końcowego obecni byli: Pierrette Herzberger-Fofana (pierwsza wiceprzewodnicząca), Mercedes Bresso (druga wiceprzewodnicząca), Stéphane Bijoux (trzeci wiceprzewodniczący), Erik Marquardt (czwarty wiceprzewodniczący), Alessandra Basso, Hildegard Bentele, Dominique Bilde, Catherine Chabaud, Christophe Clergeau, Antoni Comín i Oliveres, Mónica Silvana González, György Hölvényi, Rasa Juknevičienė, Beata Kempa, Karsten Lucke, Janina Ochojska, Eleni Stavrou, Riho Terras (zastępca Christiana Sagartza zgodnie z art. 209 ust. 7 Regulaminu), Miguel Urbán Crespo, Bernhard Zimniok i Carlos Zorrinho.

WSKAZÓWKI

Wpływ rewizji WRF na budżet UE na 2025 r.

1. ponawia swój apel o wyposażenie UE w zasoby zapewniające jej znaczenie w coraz bardziej złożonym kontekście geopolitycznym i odpowiadające jej ambicjom i globalnym zobowiązaniom wynikającym z Konsensusu europejskiego w sprawie rozwoju, celów zrównoważonego rozwoju i celów porozumienia paryskiego;
2. wyraża zatem zaniepokojenie, że podejście państw członkowskich do rewizji WRF, określone w schemacie negocjacyjnym dotyczącym WRF przedstawionym przez przewodniczącą Rady Europejskiej 15 grudnia 2023 r., doprowadzi do powstania budżetu na 2025 r., który nie pozwoli UE na ochronę jej pozytywnego wpływu na arenie światowej, zwiększenie jej wpływów geopolitycznych, reagowanie na oczekiwania krajów partnerskich i wzmocnienie jej statusu wiarygodnego sojusznika we współpracy na rzecz rozwoju ani na zaspokojenie bezprecedensowych potrzeb humanitarnych na całym świecie; wyraża zaniepokojenie, że taka rewizja doprowadzi do przesunięć środków z linii budżetowych, które wspierają współpracę z globalnym Południem; ponownie wyraża zaniepokojenie, że UE traci wpływ i wyeksponowanie na rzecz alternatywnych ofert Chin i Rosji;
3. przypomina, że Parlament konsekwentnie opowiada się za wystarczającą zdolnością UE do sprostania poważnym globalnym wyzwaniom i konsekwentnie domaga się zwiększenia budżetu na działania zewnętrzne w ramach działu 6 „Sąsiedztwo i świat” oraz że w swojej rezolucji z 12 grudnia 2023 r. w sprawie wdrażania Instrumentu Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – „Globalny wymiar Europy” (ISWMR – „Globalny wymiar Europy”) podkreślono, że śródkresowy przegląd WRF w 2024 r. nie powinien w żadnym wypadku prowadzić do cięć środków z ISWMR – „Globalny wymiar Europy” lub ich realokacji między długoterminowymi programami tematycznymi i geograficznymi; zwraca uwagę, że rozporządzenie w sprawie ISWMR – „Globalny wymiar Europy” stanowi m.in., że „ze względu na szczególny priorytet, jaki Unia nadaje państwom objętym polityką sąsiedztwa i Afryce Subsaharyjskiej, pule środków finansowych przewidziane na programy geograficzne w tych regionach powinny zostać jedynie zwiększone”;
4. przypomina o zobowiązaniu politycznym związanym z ujęciem w budżecie Europejskiego Funduszu Rozwoju – pod względem elastyczności, przewidywalności i przeniesień środków – i wyraża zaniepokojenie, że zostanie ono zaprzepaszczone przez przesunięcia środków między liniami budżetowymi przewidziane w podejściu Rady do rewizji WRF;
5. przypomina o zobowiązaniu UE i państw członkowskich do zwiększenia oficjalnej pomocy rozwojowej do 0,7 % dochodu narodowego brutto do 2030 r. oraz wzywa Komisję i państwa członkowskie do wywiązania się z tego zobowiązania w budżecie na 2025 r. i w rewizji WRF; zauważa, że państwa członkowskie, które przystąpiły do UE po 2002 r., zobowiązały się dążyć do zwiększenia udziału oficjalnej pomocy rozwojowej w dochodzie narodowym brutto (ODA/DNB) do 0,33 %; z zadowoleniem przyjmuje dotychczasowe starania tych i innych państw członkowskich na rzecz

stopniowego zwiększania wydatków na oficjalną pomoc rozwojową; zachęca je do kontynuowania działań w tym względzie;

6. przypomina o celu w zakresie wydatków na różnorodność biologiczną w wysokości 10 % na lata 2026 i 2027 oraz o celu w zakresie wydatków na klimat w wysokości 30 % w obecnych WRF, a także o potrzebie wypełnienia globalnych zobowiązań finansowych w ramach ONZ oraz zobowiązań dotyczących funduszu strat i szkód;
7. potwierdza określone w Instrumencie Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – „Globalny wymiar Europy” zobowiązanie do zajęcia się pierwotnymi przyczynami migracji nieuregulowanej i przymusowych wysiedleń; jest zdania, że bez uszczerbku dla nieprzewidzianych okoliczności należy przestrzegać zawartego w Instrumencie zobowiązania do przeznaczenia indykatywnie 10 % puli środków finansowych Instrumentu na działania wspierające zarządzanie migracją i przymusowymi wysiedleniami w ramach celów Instrumentu oraz że nie należy ponownie otwierać tej klauzuli; stwierdza jednak, że 14 % środków przydzielonych w 2021 r. przeznaczono na cel powiązany z migracją; oczekuje regularnych i wyczerpujących informacji na temat aktualnej sytuacji;
8. w tym kontekście zwraca się do Komisji o jasną analizę ze szczegółowym podziałem skutków rewizji WRF na pozostałe programowanie finansowe w ramach działu 6;

Rosnące potrzeby humanitarne a kurcząca się możliwości UE

9. przypomina, że potrzeby humanitarne dramatycznie wzrosły w ostatnich latach z powodu kryzysów i klęsk żywiołowych na całym świecie, znacznie zwiększając nierówności i powodując globalne skutki uboczne, oraz że w związku z tym pomoc humanitarna pozostaje jednym z najbardziej obciążonych instrumentów polityki działań zewnętrznych UE oraz że stale opiera się na doraźnych zwiększeniach środków budżetowych;
10. jest w związku z tym zaniepokojony propozycją podziału rezerwy na rzecz solidarności i pomocy nadzwyczajnej (SEAR) w sposób, który przyniesie korzyści jedynie europejskiej rezerwie solidarnościowej (EUSF) i zmniejszy zasoby na pomoc humanitarną poprzez znaczne zmniejszenie ewentualnych zasileń SEAR w ramach instrumentu pomocy humanitarnej (HUMA), co spowoduje zmniejszenie HUMA o około 15 % w porównaniu ze średnią na lata 2021–2023;
11. przypomina, że potrzeby humanitarne są rekordowo wysokie¹ oraz że według szacunków Komisji rzeczywiste potrzeby przekraczają początkowe pule środków na pomoc humanitarną o 7,9 mld EUR w latach 2024–2027, podczas gdy finansowanie pomocy humanitarnej w ramach Drużyny Europy zmniejszyło się z 45 % (2019 r.) do 30 % (2022 r.) światowej pomocy humanitarnej; przypomina, że kobiety i dzieci, osoby starsze i osoby z niepełnosprawnościami to grupy szczególnie narażone, które ponoszą największe konsekwencje ograniczonego dostępu do pomocy humanitarnej;

¹ Według ONZ 363 mln osób potrzebuje obecnie pomocy humanitarnej – to o około 150 % więcej niż w 2019 r. i o 32 % więcej niż na początku 2022 r.

12. wzywa Radę do przestrzegania jej konkluzji z maja 2022 r. w sprawie zlikwidowania luki w finansowaniu pomocy humanitarnej, a ponadto, w związku z brakiem rezerw, podkreśla potrzebę zwiększenia HUMA w rocznym budżecie UE na 2025 r.; podkreśla ponadto pilną potrzebę zwiększenia wysiłków na rzecz poszerzenia bazy zasobów na potrzeby działań humanitarnych, korzystając z zasobów tradycyjnych, nowych i potencjalnych darczyńców, sektora prywatnego oraz innych zainteresowanych stron;

Uszczuplenie rezerw i brak elastyczności w reagowaniu na nieoczekiwane potrzeby

13. jest zaniepokojony wczesnym wyczerpaniem środków z rezerwy na nowe wyzwania i priorytety w ramach ISWMR – „Globalny wymiar Europy”, z której 80 % zostało już wykorzystane lub przydzielone do marca 2023 r., a tendencja ta tylko się pogłębi zgodnie ze schematem negocjacyjnym dotyczącym rewizji WRF z 15 grudnia 2023 r.; zwraca uwagę, że neguje to rację bytu rezerwy jako elastycznego bufora finansowego umożliwiającego reagowanie na nieoczekiwane potrzeby, a także zobowiązania politycznego związanego z ujęciem Europejskiego Funduszu Rozwoju w budżecie, i obawia się, że w świetle umowy z Samoa z krajami AKP zagrożona może być wiarygodność UE;
14. potwierdza swoje niezachwiane poparcie dla Ukrainy we wszystkich jej wymiarach, w tym pomocy humanitarnej, odbudowy, rekonstrukcji i modernizacji, w obliczu trwającej rosyjskiej wojny napastniczej; podkreśla jednak, że wsparcie to nie powinno się odbywać kosztem globalnego Południa; zwraca uwagę, że finansowanie pomocy dla Ukrainy poprzez uruchomienie rezerwy, a nie przy pomocy odpowiedniego instrumentu budżetowego doprowadziło do wyczerpania dużej części tej rezerwy, przez co w ramach ISWMR – „Globalny wymiar Europy” pozostają już tylko ograniczone możliwości reagowania na nieprzewidziane wyzwania; z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji w sprawie ustanowienia Instrumentu na rzecz Ukrainy, który powinien zapewnić Ukrainie zrównoważone długoterminowe finansowanie, a jednocześnie umożliwić zachowanie zdolności ISWMR – „Globalny wymiar Europy” do sprostania przyszłym wyzwaniom;
15. wyraża zaniepokojenie faktem, że elastyczność i rezerwy w dziale 6 zostały już w znacznym stopniu wykorzystane i uruchomione przed rewizją WRF, przez co budżet na 2025 r. jest poważnie ograniczony, jeśli chodzi o reagowanie na wszelkie nowe wyzwania, a tym bardziej dokonywanie nowych inwestycji lub podejmowanie zobowiązań na rzecz globalnych dóbr wspólnych; zwraca uwagę, że Komisja zidentyfikowała bardzo ograniczone możliwości przesunięć – ponieważ ISWMR – „Globalny wymiar Europy” w latach 2025–2027 jest ograniczony ze względu na zmniejszający się profil programowania finansowego, a wszelkie dalsze przesunięcia miałyby wpływ na współpracę dwustronną z krajami partnerskimi;
16. ostrzega, że prognozy stóp procentowych Next Generation EU sugerują, że bez rewizji WRF nie będzie elastyczności dostępnej w ramach instrumentów szczególnych w 2025 r. i w kolejnych latach; to oraz wyczerpanie rezerwy ogranicza zdolność UE w zakresie działań zewnętrznych i pomocy humanitarnej.

**ZAŁĄCZNIK: PODMIOTY LUB OSOBY,
OD KTÓRYCH SPRAWOZDAWCA OTRZYMAŁ INFORMACJE**

Przewodniczący oświadcza na własną odpowiedzialność, że nie otrzymał informacji od żadnego podmiotu ani osoby, które należałoby wymienić w tym załączniku zgodnie z art. 8 załącznika I do Regulaminu.

15.2.2024

PISMO KOMISJI KONTROLI BUDŻETOWEJ

Johan Van Overtveldt
Przewodniczący
Komisja Budżetowa
BRUKSELA

Przedmiot: Opinia w sprawie ogólnych wytycznych dotyczących przygotowania budżetu na rok 2025, sekcja III – Komisja (2023/2220(BUI))

Szanowny Panie Przewodniczący!

W ramach procedury podanej w przedmiocie do Komisji Kontroli Budżetowej zwrócono się o wydanie opinii na użytek komisji, której Pan przewodniczy. Na posiedzeniu 23 stycznia 2024 r. koordynatorzy podjęli decyzję o przedstawieniu tej opinii w formie pisma.

Komisja Kontroli Budżetowej rozpatrzyła tę sprawę na posiedzeniu 22 lutego 2024 r. Na tym samym posiedzeniu postanowiła zwrócić się do Komisji Budżetowej, jako komisji przedmiotowo właściwej, o uwzględnienie w projekcie rezolucji przedstawionych poniżej wskazówek:

1. przypomina o swoim zdecydowanym zobowiązaniu do przestrzegania podstawowych zasad i wartości zapisanych w Traktacie o Unii Europejskiej (TUE) i Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE); zachęca Komisję do dalszych prac nad sporządzaniem budżetu z uwzględnieniem aspektu płci i nową metodyką pomiaru wpływu wydatków Unii w aspekcie płci;
2. podkreśla, że należyte i terminowe wykonanie budżetu przyczynia się do sprawniejszego i skuteczniejszego zaspokajania potrzeb i umożliwia sprostanie wyzwaniom, przed którymi stoi Unia i jej obywatele, w różnych obszarach polityki; ostrzega, że wykonanie budżetu pod presją czasu może prowadzić do wzrostu liczby błędów i nieprawidłowości;
3. przypomina, że budżet Unii odegrał w 2022 r. kluczową rolę w reagowaniu na kilka nieprzewidzianych kryzysów oraz że w rezultacie wykorzystano wszystkie środki elastyczności dostępne w budżecie UE na 2022 r.; podkreśla, że w budżecie UE na 2025 r. należy zagwarantować elastyczność, aby uwzględniać potencjalne nowe okoliczności, w których konieczne są działania UE;
4. podkreśla, że należy chronić budżet UE przed wszelkimi nadużyciami, w szczególności nadużyciami finansowymi i korupcją, oraz apeluje do Komisji, aby zachowała czujność i proaktywną postawę w obecnych i przyszłych przypadkach, gdy brak poszanowania

wartości Unii i praworządności wpływa na interesy finansowe Unii lub grozi ich naruszeniem, przez wykorzystanie w zdecydowany sposób wszystkich dostępnych jej narzędzi, w szczególności mechanizmu warunkowości; podkreśla, że należy zagwarantować wystarczające zasoby, a także wzmocnić rolę, jaką w walce z nadużyciami finansowymi i korupcją odgrywają Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF), Prokuratura Europejska (EPPO), Agencja Unii Europejskiej ds. Współpracy Wymiarów Sprawiedliwości w Sprawach Karnych (Eurojust) i Agencja Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Ścigania (Europol); podkreśla ponadto znaczenie ustanowienia nowego europejskiego Urzędu ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy i Finansowaniu Terroryzmu (AMLA), który będzie miał prawo nakładać sankcje i kary; podkreśla, że należy zagwarantować urzędowi wystarczające zasoby, aby mógł on skutecznie wykonywać swój mandat;

5. wyraża zaniepokojenie, że na koniec 2022 r. łączne zobowiązania pozostające do spłaty osiągnęły rekordowy poziom 450 mld EUR (w 2021 r.: 341,6 mld EUR); zauważa, że zobowiązania pozostające do spłaty były nieco poniżej prognozowanej kwoty 460 mld EUR na 2023 r. i oczekuje się ich obniżenia po 2024 r. w miarę zbliżania się do zamknięcia NGEU; przypomina, że spłata kosztów finansowania zewnętrznego w ramach Instrumentu UE na rzecz Odbudowy jest obowiązkiem Unii, przy czym koszty te zależą zarówno od wahań rynkowych rentowności obligacji, jak i od tempa wypłat w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF), a zatem są z natury nieprzewidywalne; podkreśla, że sytuacja ta stwarza zagrożenie dla uzgodnionych strategii politycznych i programów UE oraz dla zdolności budżetu do reagowania na pojawiające się potrzeby; podkreśla, że Komisja powinna terminowo przekazywać władzom budżetowym szczegółowe informacje na temat kosztów finansowania zewnętrznego;
6. przypomina, że należy chronić zasoby własne Unii przed wszelkimi nieprawidłowościami związanymi z nadużyciami finansowymi i w tym celu stymulować współpracę między służbami ds. zwalczania nadużyć finansowych i agencjami celnymi, aby umożliwić wykrywanie nadużyć finansowych mających wpływ na dochody Unii, zapobieganie im i ich korygowanie; przypomina swoje stanowisko w sprawie zmienionych wniosków Komisji, w którym popiera wprowadzenie nowych zasobów własnych;
7. wyraża zaniepokojenie faktem, że późne przyjęcie kilku rozporządzeń sektorowych regulujących różne strategie polityczne Unii, jak polityka spójności, spowodowało znaczne opóźnienia w ich wdrażaniu w okresie programowania 2021–2027; podkreśla pełne poparcie Parlamentu dla polityki spójności i apeluje do władz budżetowych, aby w budżecie UE na 2025 r. podjęły wszelkie niezbędne działania, takie jak wsparcie techniczne i administracyjne, w celu dalszego przyspieszenia wdrażania polityki w terenie, przy jednoczesnym utrzymaniu mocnego nacisku na zgodność z przepisami, osiągnięcie wyników i ochronę interesów finansowych Unii;
8. odnotowuje rosnącą liczbę wniosków ustawodawczych dotyczących instrumentów opartych na wynikach, które wymagają specjalnego zakresu kontroli, aby umożliwić władzom budżetowym skuteczne śledzenie finansowania UE; podkreśla, że w przypadku takich instrumentów należy zagwarantować istnienie przepisów związanych z gromadzeniem danych dotyczących odbiorców funduszy do celów audytu i kontroli

oraz z dostępem do tych danych, a tym samym zapewnić ochronę interesów finansowych UE; zauważa, że takie wnioski zostały przeforsowane w negocjacjach międzyinstytucjonalnych w niepotrzebnie szybkim tempie;

Z poważaniem

Monika Hohlmeier

Przewodnicząca Komisji Kontroli
Budżetowej

Isabel García Muñoz

Sprawozdawczyni ds. udzielenia Komisji
Europejskiej absolutorium z wykonania
budżetu

**ZAŁĄCZNIK: PODMIOTY LUB OSOBY,
OD KTÓRYCH SPRAWOZDAWCZYNI KOMISJI OPINIODAWCZEJ OTRZYMAŁA
INFORMACJE**

Sprawozdawczynie oświadcza na własną odpowiedzialność, że nie otrzymała informacji od żadnego podmiotu ani osoby, które należałoby wymienić w tym załączniku zgodnie z art. 8 załącznika I do Regulaminu.

24.1.2024

PISMO KOMISJI ZATRUDNIENIA I SPRAW SOCJALNYCH

Sz.P. Johan van Overtveldt
Przewodniczący
Komisja Budżetowa
BRUKSELA

Przedmiot: Opinia w formie pisma w sprawie wytycznych dotyczących budżetu na rok 2025
– sekcja III (2023/2220(BUI))

Szanowny Panie Przewodniczący!

W ramach procedury podanej w przedmiocie do Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych zwrócono się o wydanie opinii na użytek komisji, której Pan przewodniczy. Na posiedzeniu 30 listopada 2023 r. komisja podjęła decyzję o przedstawieniu tej opinii w formie pisma.

Na posiedzeniu 23 stycznia 2024 r. Komisja Zatrudnienia i Spraw Socjalnych zbadała tę kwestię i przyjęła opinię w formie pisma sporządzonego pod przewodnictwem sprawozdawczyni komisji opiniodawczej EMPL Romany Tomc (PPE)¹. Komisja Zatrudnienia i Spraw Socjalnych postanowiła zwrócić się do Komisji Budżetowej, jako komisji przedmiotowo właściwej, o uwzględnienie w sprawozdaniu przedstawionych poniżej wskazówek.

Z wyrazami szacunku

Dragoş Pişlaru

¹ W trakcie głosowania końcowego obecni byli: Dragoş Pişlaru (przewodniczący), Leila Chaibi (druga wiceprzewodnicząca), Romana Tomc (trzecia wiceprzewodnicząca i sprawozdawczyni komisji opiniodawczej), Katrin Langensiepen (czwarta wiceprzewodnicząca), Alex Agius Saliba, João Albuquerque, Atidzhe Alieva-Veli, Catherine Amalric, Dominique Bilde, Gabriele Bischoff, Vilija Blinkevičiūtė, Milan Brglez, Jordi Cañas, Özlem Demirel, Jarosław Duda, Estrella Durá Ferrandis, Cindy Franssen, Lina Gálvez Muñoz (zastępczyni Alicii Homs Ginel), Agnes Jongerius, Stelios Kypouropoulos, Miriam Lexmann, Sara Matthieu, Max Orville, Sandra Pereira, Kira Marie Peter-Hansen, Wolfram Pirchner, Jessica Polfjärd, Dennis Radtke, Elżbieta Rafalska, Eugenia Rodríguez Palop, Daniela Rondinelli, Monica Semedo, Maria Walsh, Tomáš Zdechovský, Lucía Ďuriš Nicholsonová oraz Mohammed Chahim (zastępca Marca Angela), Paolo De Castro (zastępca Elisabetty Gualmini), Delara Burkhardt (zgodnie z art. 209 ust. 7 Regulaminu).

WSKAZÓWKI

Komisja Zatrudnienia i Spraw Socjalnych zwraca się do Komisji Budżetowej, jako komisji przedmiotowo właściwej, o wzięcie pod uwagę poniższych wskazówek.

1. Komisja EMPL przypomina Europejski filar praw socjalnych ogłoszony przez Radę Europejską, Parlament Europejski i Komisję Europejską w listopadzie 2017 r., Plan działania na rzecz Europejskiego filaru praw socjalnych z 4 marca 2021 r. oraz Deklarację z Porto o sprawach społecznych przyjętą przez członków Rady Europejskiej 8 maja 2021 r.
2. Komisja EMPL podkreśla, że inwestycje w wysoki poziom zatrudnienia i tworzenie wysokiej jakości miejsc pracy, podnoszenie i zmianę kwalifikacji, przeciwdziałanie bezrobociu, politykę włączenia społecznego, szybszą integrację na rynku pracy oraz oferowanie młodym ludziom wysokiej jakości i trwałych możliwości, przy jednoczesnym zachowaniu siły nabywczej, w szczególności dla grup znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji, potrzebujących i defaworyzowanych, takich jak dzieci i młodzież, osoby żyjące w ubóstwie, bezrobotni, rodziny w całej ich różnorodności, osoby z niepełnosprawnościami, osoby starsze, osoby ze środowisk migracyjnych i Romowie, a także przy wspieraniu publicznego budownictwa mieszkaniowego, poprawią poziom życia w UE. Komisja EMPL przypomina, że bezdomność dotyka coraz większą liczbę dorosłych i dzieci oraz że instytucje lokalne, regionalne, krajowe i europejskie muszą kontynuować działania, aby osiągnąć cel UE, jakim jest wyeliminowanie bezdomności do 2030 r.
3. Ponadto komisja przypomina o Planie działania na rzecz Europejskiego filaru praw socjalnych; ma on pomóc UE w osiągnięciu konkretnych celów do 2030 r., zakładających między innymi, że co najmniej 78 % osób w wieku od 20 do 64 lat będzie miało zatrudnienie, co roku co najmniej 60 % wszystkich dorosłych będzie uczestniczyło w szkoleniach oraz że liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym zmniejszy się o co najmniej 15 mln, a w przypadku dzieci o 5 mln. Jednak nawet osiągnięcie tych celów staje się coraz trudniejsze w kontekście przewidywanego wzrostu ubóstwa i bezrobocia, chyba że podjęte zostaną konkretne wysiłki i zapewnione konkretne wsparcie w celu zmniejszenia presji wywieranej obecnie na systemy ochrony socjalnej oraz złagodzenia społecznych skutków kryzysu, udzielenia wsparcia uchodźcom i zapewnienia wszystkim godnych warunków życia, a także dostępu do wysokiej jakości podstawowych usług, takich jak opieka zdrowotna, edukacja i mieszkalnictwo.
4. Komisja EMPL przypomina, że EFS+ ma przyczynić się do wdrożenia Planu działania na rzecz Europejskiego filaru praw socjalnych, ale zwraca uwagę na fakt, że programowanie EFS+ zostało przyjęte przed obecnym kryzysem; kryzys ten wiąże się z wyższymi inwestycjami publicznymi i społecznymi, a przyjęte programowanie może nie zaspokoić obecnych potrzeb. Komisja EMPL wyraża zaniepokojenie bardzo ograniczonymi dostępnymi marginesami i nalega na zapewnienie priorytetowego traktowania wdrożenia Planu działania na rzecz Europejskiego filaru praw socjalnych i osiągnięcia celów deklaracji z Porto. W świetle wzrostu kosztów życia, a w szczególności cen żywności, podkreśla, że potrzebny jest zwiększony minimalny

przydział środków na działania z zakresu włączenia społecznego w nowym EFS+, a także dodatek do tych środków w wysokości 3 % na pomoc żywnościową i podstawową pomoc materialną dla osób najbardziej potrzebujących. Zachęca państwa członkowskie do przeznaczania na ten cel kwot większych niż minimum wymagane przez EFS.

5. Komisja EMPL podkreśla, że należy przeznaczyć odpowiednie środki na finansowanie i realizację Planu działania na rzecz Europejskiego filaru praw socjalnych przyjętego w Porto oraz na osiągnięcie najważniejszych celów określonych w deklaracji z Porto. Uważa, że należy zająć się różnicami społecznymi w zakresie warunków życia i pracy poprzez inwestycje społeczne w perspektywie średnio- i długoterminowej, a jednocześnie reagować na najpilniejsze potrzeby ludzi. Nalega, aby przepisy regulujące wykorzystanie funduszy unijnych zapewniały i wzmacniały zgodność z najwyższymi prawami socjalnymi i zasadami demokratycznymi, były zgodne z Europejskim filarem praw socjalnych, celami zrównoważonego rozwoju, Zielonym Ładem i prawami podstawowymi pracowników, oraz apeluje, aby przepisy umożliwiały wydatkowanie środków publicznych wyłącznie tym pracodawcom, którzy przestrzegają praw pracowniczych i mających zastosowanie warunków pracy. Apeluje ponadto, aby przepisy dotyczące zamówień publicznych i koncesji opierały się na skuteczniejszej warunkowości społecznej i były wspierane skutecznymi sankcjami. Wyraża jednak obawy, że zakres obecnych kryzysów i ich skutki będą wymagać zdecydowanej reakcji budżetowej w 2025 r. i w kolejnych latach; wzywa zatem Komisję do przedstawienia ambitnego budżetu na rok 2025.
6. Komisja EMPL uważa, że należy odpowiednio podejść do wykrywania ryzyka społecznego i uwzględniania różnych skutków w dziedzinie zatrudnienia oraz bezrobocia długotrwałego w poszczególnych branżach. W związku z tym wzywa Komisję do przedstawienia metodyki monitorowania wydatków na cele zrównoważonego rozwoju w budżecie socjalnym UE w oparciu o zasady Europejskiego filaru praw socjalnych oraz tablicę wskaźników społecznych i wskaźniki dobrostanu w celu pomiaru ogólnego wpływu różnych funduszy, instrumentów i narzędzi finansowanych w ramach WRF i NGEU.
7. Komisja EMPL uznaje za kluczowe ochronę i promowanie zasady wielojęzyczności, która przyczynia się do poprawy jakości demokratycznego uczestnictwa i przejrzystości. W związku z tym komisja podkreśla ponadto potrzebę wspierania strategii politycznych mających na celu zwiększenie uczestnictwa obywateli w całej Unii, w szczególności młodzieży, aby umożliwić obywatelom większe zaangażowanie w politykę Unii i przyjmowanie skuteczniejszych środków w ramach podejścia ukierunkowanego na konkretny obszar.
8. Uważa ponadto, że w Instrumencie na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności należy sprecyzować, że co najmniej 30 % środków jest przeznaczone na inwestycje społeczne, aby wzmocnić systemy opieki społecznej i inwestować w bezpieczeństwo socjalne, dostęp do opieki zdrowotnej i edukacji, mieszkania w przystępnych celach, zatrudnienie, wymiar sprawiedliwości i usługi socjalne dla grup szczególnie wrażliwych.
9. Komisja EMPL przypomina również, że panujące trudne warunki wynikające z wysokiej inflacji w łańcuchu dostaw energii i surowców oraz liczne kryzysy obciążają

dostępne zasoby budżetowe Unii, które należy odpowiednio wykorzystać, aby skutecznie sprostać obecnym i przyszłym wyzwaniom w UE. Trwające kryzysy negatywnie wpływają na sytuację społeczno-gospodarczą UE, pogarszają warunki pracy i życia, a tym samym zagrażają zrównoważonemu wzrostowi gospodarczemu i zatrudnieniu. Budżet UE na 2025 r. musi skutecznie zaspokajać zmieniające się potrzeby, zwłaszcza w obliczu rosnącej inflacji, wzrostu cen mieszkań, żywności i energii, rosnącej podatności na zagrożenia, pogłębiających się nierówności społecznych i gospodarczych oraz eskalacji i pogłębiania się ubóstwa, w tym ubóstwa energetycznego, dotyczącego najsłabsze grupy społeczne. Stagnacja płac w stosunku do inflacji zwiększa ryzyko zmniejszenia siły nabywczej pracowników, co może pogorszyć warunki życia i stan zdrowia psychicznego. Sytuacja ta jeszcze bardziej ograniczy możliwości polityki społecznej i automatycznych stabilizatorów, w tym krajowych systemów przeciwdziałania bezrobociu. Komisja EMPL uważa, że trzeba koniecznie podnieść płace, aby podtrzymać popyt wewnętrzny i wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu oraz ograniczyć wpływ podwójnego kryzysu na pracowników i gospodarstwa domowe.

10. Komisja EMPL ponawia swój apel o opracowanie uniwersalnej strategii walki z ubóstwem, zawierającej ambitne cele dotyczące ograniczenia ubóstwa i położenia kresu skrajnemu ubóstwu w Europie do 2030 r., zgodnie z zasadami Europejskiego filaru praw socjalnych i z uwzględnieniem celów zrównoważonego rozwoju.
11. Komisja EMPL podkreśla, że kobiety, zwłaszcza w kontekście kryzysów i wojny w Ukrainie, są narażone na zwiększone ryzyko w obszarze zatrudnienia i kwestii społecznych. Osiągnięcie celu w zakresie zatrudnienia określonego w deklaracji z Porto wymaga ambitnych celów krajowych dotyczących włączenia kobiet do siły roboczej poprzez tworzenie zachęt, budowanie infrastruktury społecznej oraz usuwanie barier i dyskryminacji. Komisja wzywa do włączenia budżetu uwzględniającego aspekt płci do głównego nurtu polityki, aby lepiej dostosować strategie polityczne i działania promujące równy udział i równe traktowanie kobiet na rynku pracy, oraz wzywa do ustanowienia kompleksowych systemów monitorowania i pomiaru przydziałów budżetowych uwzględniających aspekt płci, udziału kobiet w rynku pracy, dostępu do zatrudnienia oraz różnic w wynagrodzeniach i emeryturach.
12. Ponadto komisja EMPL wyraża zaniepokojenie wyższymi stopami bezrobocia młodzieży w UE w porównaniu z ogólnym bezrobociem. Wzywa państwa członkowskie i Komisję do priorytetowego traktowania walki z bezrobociem młodzieży poprzez wykorzystanie istniejących inicjatyw, takich jak Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) i gwarancja dla młodzieży. Komisja wzywa wszystkie państwa członkowskie do inwestowania w zatrudnienie młodzieży. Uznaje kluczową rolę, jaką kształcenie i szkolenie zawodowe oraz staże odgrywają w zapewnianiu wiedzy, umiejętności i kompetencji niezbędnych młodym ludziom wchodzącym na rynek pracy. Komisja podkreśla znaczenie inwestowania w ich jakość i atrakcyjność za pośrednictwem EFS+ i wzmocnionej gwarancji dla młodzieży, przy jednoczesnej poprawie warunków pracy i atrakcyjności stanowisk niższego szczebla. Wyraża zaniepokojenie niepewnością zatrudnienia na wczesnym etapie kariery ze względu na nadużycia w pracy, które osłabiają niezależność młodych ludzi, równowagę między życiem zawodowym a prywatnym oraz możliwość dostępu do mieszkań. Zauważa, że kobiety i młodzi pracownicy o niskim poziomie wykształcenia są bardziej narażeni na

niepewność zatrudnienia na wczesnym etapie kariery. Komisja EMPL uważa, że należy odpowiednio podejść do wykrywania ryzyka społecznego i uwzględniania różnych skutków w dziedzinie zatrudnienia oraz bezrobocia długotrwałego w poszczególnych branżach.

13. Komisja EMPL uważa, że należy odpowiednio podejść do wykrywania ryzyka społecznego i uwzględniania różnych skutków w dziedzinie zatrudnienia oraz bezrobocia długotrwałego w poszczególnych branżach i sektorach poprzez szkolenia, przekwalifikowanie i podnoszenie kwalifikacji oraz tworzenie atrakcyjnych, wysokiej jakości miejsc pracy dostępnych dla wszystkich zgodnie z celami transformacji ekologicznej i cyfrowej. Takie środki mogłyby pomóc przewyciężyć różnice strukturalne między regionami i pomóc rozwiązać problem drenażu mózgów oraz nierówności społecznych, w tym nierówności między kobietami i mężczyznami.
14. W 2022 r. 24,7 % dzieci w UE doświadczyło ubóstwa lub wykluczenia społecznego. Komisja zauważa, że wskaźnik ubóstwa dzieci ponownie rośnie, i jest zaniepokojona pogorszeniem się ich sytuacji w nadchodzących latach. Komisja i państwa członkowskie powinny skutecznie wykorzystywać dostępne fundusze, takie jak EFS+, EFRR i InvestEU, a także REACTEU i RRF, w celu wyeliminowania ubóstwa dzieci; należy podkreślić znaczenie europejskiej gwarancji dla dzieci dla ochrony podstawowych praw i kluczowych usług, takich jak wysokiej jakości opieka zdrowotna, wczesna edukacja i opieka nad dzieckiem oraz edukacja, skuteczny dostęp do zdrowego żywienia oraz odpowiednie warunki mieszkaniowe. Komisja apeluje o pilne zwiększenie finansowania europejskiej gwarancji dla dzieci przez przyznanie specjalnego budżetu w wysokości co najmniej 20 mld EUR. Ponadto apeluje w związku z tym do wszystkich państw członkowskich, nie tylko najbardziej dotkniętych ubóstwem dzieci, aby przeznaczyły co najmniej 5 % środków z EFS+ objętych zarządzaniem dzielonym na wspieranie działań w ramach europejskiej gwarancji dla dzieci.
15. UE stoi w obliczu wyzwań demograficznych związanych ze starzeniem się społeczeństwa ze względu na spadek współczynnika płodności i wydłużające się średnie trwanie życia. Komisja EMPL podkreśla bardzo negatywny wpływ niepewności gospodarczej na osoby starsze i zwraca uwagę na brak reakcji politycznych na skutki zmian demograficznych. Podkreśla, jak ważne jest inwestowanie w odpowiednie i przystępne cenowo mieszkania, wysokiej jakości publiczne placówki opieki oraz wystarczające usługi opieki i wsparcia poprzez rozwiązanie problemu niedoboru personelu infrastruktury krytycznej, w tym m.in. opiekunów i pracowników służby zdrowia. W tym kontekście z zadowoleniem przyjmuje europejską strategię w dziedzinie opieki i apeluje o jej odpowiednie finansowanie w budżecie na 2025 r.
16. Komisja EMPL podkreśla znaczenie strategii politycznych i środków wspierających transformację na rynku pracy oraz potrzebę wzmocnienia konkurencyjności naszych gospodarek w kontekście transformacji ekologicznej i cyfrowej. W tym celu komisja EMPL podkreśla znaczenie Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, który obejmuje podnoszenie i zmianę kwalifikacji, w tym szkolenie, pracowników dotkniętych kryzysem w wyznaczonych regionach we wszystkich państwach członkowskich, a także inne działania w dziedzinie edukacji i włączenia społecznego, w tym inwestycje w infrastrukturę na potrzeby ośrodków szkoleniowych oraz placówek

opieki nad dziećmi i osobami starszymi. Fundusz pomaga pracownikom dotkniętym zwolnieniami w korzystaniu z nowych możliwości zatrudnienia, a także zapewnia wszelkie odpowiednie formy wsparcia osobom poszukującym pracy, w tym pomoc w poszukiwaniu pracy i w ich aktywnej integracji na rynku pracy.

17. Komisja EMPL podkreśla, że europejski instrument tymczasowego wsparcia w celu zmniejszenia zagrożeń związanych z bezrobociem w sytuacji nadzwyczajnej (SURE) okazał się skuteczny w walce z bezrobociem wynikającym z pandemii COVID-19. Ponadto wzywa Komisję do wykorzystania instrumentu SURE w celu wsparcia systemów krajowych, które – w przypadku gdy część UE doświadcza wstrząsu gospodarczego – mogą być tymczasowo wykorzystywane w celu ochrony zatrudnienia i utrzymania dochodów pracowników. Nalega, aby wszystkie krajowe i unijne środki nadzwyczajne, w szczególności te związane z ochroną zatrudnienia i rekompensatą dochodu, zostały utrzymane i były refinansowane tak długo, jak długo konsekwencje społeczno-ekonomiczne wojny będą miały nadal negatywny wpływ na rynek pracy, oraz do czasu pełnej odbudowy gospodarki i stabilizacji rynku pracy.
18. Należy zwrócić odpowiednią uwagę na wszystkich obywateli zagrożonych ubóstwem energetycznym, co stanowi poważne wyzwanie dla Unii. Społeczny Fundusz Klimatyczny ma na celu dopilnowanie, aby wybrane środki i inwestycje były szczególnie ukierunkowane na gospodarstwa domowe doświadczające ubóstwa energetycznego lub znajdujące się w trudnej sytuacji gospodarstwa domowe i mikroprzedsiębiorstwa oraz znajdujących się w trudnej sytuacji użytkowników transportu, co ma kluczowe znaczenie dla sprawiedliwej transformacji w kierunku neutralności klimatycznej. Komisja EMPL wzywa Komisję i państwa członkowskie, by wykorzystaly Społeczny Fundusz Klimatyczny i rozwały opracowanie ekologicznych systemów ochrony socjalnej na szczeblu krajowym przy wsparciu UE w celu wzmocnienia odporności społecznej na skutki zmiany klimatu i degradacji środowiska poprzez zareagowanie na skutki uboczne, jakie ma polityka ekologiczna dla miejsc pracy i warunków życia, oraz w celu dopilnowania, aby społeczności odczuwające te skutki były w pełni przygotowane na nowy rynek pracy, a także zwraca uwagę, że systemy te powinny obejmować ochronę socjalną i zdrowotną, ochronę przed bezrobociem uzupełnianą aktywną polityką rynku pracy dla pracowników, programy robót publicznych zapewniające wsparcie pieniężne lub rzeczowe, przy jednoczesnym podnoszeniu umiejętności pracowników i zwiększaniu ich szans na zatrudnienie, świadczenia z pomocy społecznej wspierające bezpieczeństwo dochodów i żywności, systemy gwarancji zatrudnienia, a także szkolenia lub zmianę kwalifikacji zawodowych, rozwój umiejętności oraz systemy finansowania wspierające gospodarstwa domowe w podnoszeniu efektywności energetycznej domów w celu zwalczania ubóstwa energetycznego.
19. Komisja EMPL opowiada się za polityką rodzinną i polityką społeczną, które umożliwiają dzieciom lepszy start w życiu i zapewniają wszystkim pracownikom równowagę między życiem zawodowym a prywatnym. Jest to szczególnie ważne dla opiekunów i rodziców, zwłaszcza kobiet, których uczestnictwo w rynku pracy musi być zapewnione. Komisja EMPL podkreśla znaczenie odpowiednio płatnych urlopów macierzyńskich, ojcowskich, rodzicielskich i opiekuńczych oraz polityki karmienia piersią, a także zachęca do elastycznej organizacji pracy na zasadzie dobrowolności, co obejmuje telepracę oraz dostosowanie godzin i harmonogramów pracy w celu lepszego

godzenia pracy z życiem osobistym.

20. Komisja EMPL zauważa, że EFS+ jest jednym z kluczowych czynników wzmacniających wymiar socjalny Unii oraz głównym unijnym instrumentem inwestowania w ludzi, promowania wysokiego wskaźnika zatrudnienia, wspierania unowocześniania ochrony socjalnej i rozwijania wykwalifikowanej i odpornej siły roboczej gotowej na transformację w kierunku zielonej i cyfrowej gospodarki zgodnie z zasadami Europejskiego filaru praw socjalnych. Podkreśla również znaczenie Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji dla Zwalnianych Pracowników (EFG), Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (FST), ReactEU wraz z dodatkowymi zasobami na EFS+, Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych (YEI) oraz Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD).
21. Komisja EMPL uważa zdrowie psychiczne w miejscu pracy za nową ważną kwestię polityki społecznej. Świat pracy zmienia się w szybkim tempie. Pandemia przyspieszyła pojawianie się nowych realiów, a nowe formy pracy wynikające z cyfryzacji, w tym sztucznej inteligencji (AI), wpłynęły na bezpieczeństwo i higienę pracy pracowników. W tym kontekście komisja EMPL z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę Komisji Europejskiej dotyczącą wprowadzenia kompleksowego podejścia do zdrowia psychicznego i przypomina swój apel o przyjęcie dyrektywy w sprawie przepisów dotyczących prawa do bycia offline i telepracy, a także dyrektywy w sprawie zagrożeń psychologicznych i dobrostanu w miejscu pracy.
22. Komisja EMPL uważa, że inwestycje w uczenie się przez całe życie, przekwalifikowanie i podnoszenie kwalifikacji mają zasadnicze znaczenie dla realizacji transformacji ekologicznej i cyfrowej oraz wzmocnienia zrównoważonej konkurencyjności Unii i jej odporności na wstrząsy zewnętrzne. Podczas gdy w kilku sektorach, w tym w sektorze usług opiekuńczych, brakuje wykwalifikowanej siły roboczej, posiadanie bardziej odpowiednich umiejętności nie tylko stwarza nowe możliwości, ale także zapewnia pracownikom szybszą integrację na rynku pracy i szybszą zmianę pracy, sprzyja włączeniu społecznemu i może być źródłem samorealizacji, umożliwiając jednostkom aktywne angażowanie się na rynku pracy. Europejski Rok Umiejętności ma pomóc rozwiązać problem niedoboru wykwalifikowanej siły roboczej, dotykający 77 % przedsiębiorstw w Unii, poprzez inicjatywy w zakresie zmiany i podnoszenia kwalifikacji. Celem jest wspieranie zrównoważonego wzrostu społecznej gospodarki rynkowej Unii, zwiększenie konkurencyjności, w szczególności MŚP, oraz przyczynienie się do tworzenia wysokiej jakości miejsc pracy w sposób sprawiedliwy społecznie, sprzyjający włączeniu społecznemu i uczciwy. Komisja przyjmuje do wiadomości mechanizm wspierania talentów jako nową, specjalną i kompleksową inicjatywę mającą na celu wspieranie talentów w regionach znajdujących się w pułapce niedoboru talentów lub zagrożonych nią.
23. Komisja EMPL uważa, że Platforma na rzecz technologii strategicznych dla Europy (STEP) jest ważnym elementem europejskiej strategii na rzecz zwiększenia inwestycji w krytyczne i nowe technologie. Inicjatywa ta ma zaradzić niedoborowi siły roboczej i zapotrzebowaniu na umiejętności poprzez ustanowienie specjalnych programów szkoleniowych za pośrednictwem akademii przemysłu neutralnego emisyjnie, mających na celu zwiększenie suwerenności i bezpieczeństwa Europy przy jednoczesnym

zwiększeniu konkurencyjności Unii w kontekście transformacji ekologicznej i cyfrowej. Komisja EMPL ponawia również swój apel o utworzenie pełnoprawnego Europejskiego Funduszu na rzecz Suwerenności w celu zapewnienia strategicznej autonomii UE, w tym inwestycji w kapitał ludzki i wykwalifikowaną siłę roboczą, promowania sprzyjającego włączeniu społecznemu dostępu do wysokiej jakości miejsc pracy oraz rozwiązania problemu niedoboru siły roboczej i umiejętności o istotnym znaczeniu dla kluczowych sektorów gospodarki i przemysłu.

24. Komisja EMPL przypomina o zasadniczej pracy wykonywanej przez pięć agencji i organów UE działających w dziedzinie polityki społecznej i polityki zatrudnienia, a mianowicie przez Europejski Urząd ds. Pracy, Europejską Fundację na rzecz Poprawy Warunków Życia i Pracy, Europejską Agencję Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy, Europejskie Centrum Rozwoju Kształcenia Zawodowego i Europejską Fundację Kształcenia. Uważa, że te agencje i organy muszą dysponować odpowiednim personelem i odpowiednimi zasobami, przy czym należy uwzględnić inflację, tak aby mogły wypełniać swój mandat, osiągać swoje cele i wykonywać zmieniające się zadania. Przypomina, że zadania agencji ewoluują w zależności od priorytetów politycznych, i podkreśla, że nowym obowiązkom muszą towarzyszyć odpowiednie zasoby.
25. Komisja EMPL przypomina, że projekty pilotażowe oraz działania przygotowawcze są niezbędne do testowania nowych inicjatyw politycznych w zakresie zatrudnienia i włączenia społecznego, m.in. przez gromadzenie danych. Przypomina jednak, że ich ocena opiera się na porozumieniu międzyinstytucjonalnym, i ponownie apeluje do Komisji, by bezstronnie oceniała wnioski dotyczące projektów pilotażowych i działań przygotowawczych na podstawie oceny prawnej i finansowej, tak aby oceny odzwierciedlały wartość merytoryczną wniosków. Ponownie wyraża rozczarowanie słabą i niejasną oceną wniosków w ostatnich latach i zwraca się do Komisji o przekazanie precyzyjnych i szczegółowych wyjaśnień dotyczących tych ocen wraz z konkretnymi przykładami działań UE, które uważa się za pokrywane się z wnioskami. Przypomina ponadto, że wdrożenie przyjętych projektów pilotażowych i działań przygotowawczych musi przebiegać zgodnie z przyjętym wnioskiem.
26. Komisja EMPL podkreśla potrzebę odpowiedniego wsparcia dialogu społecznego i zdolności partnerów społecznych, a także potrzebę zagwarantowania odpowiedniego wsparcia dla działań informacyjnych i szkoleniowych. W związku z tym wzywa Komisję Europejską, by nie zmniejszała środków na te linie budżetowe w projekcie budżetu na 2025 r., jak miało to miejsce w ciągu ostatnich dwóch lat. Biorąc pod uwagę znaczenie partnerów społecznych, UE powinna promować ich rolę, uwzględniać różnorodność narodową oraz ułatwiać dialog społeczny i rokowania zbiorowe zgodnie z art. 152 TFUE. Uważa, że biorąc pod uwagę istniejące nierówności społeczno-gospodarcze, w nadchodzących latach potrzebne będzie większe wsparcie dla dialogu społecznego i rokowań zbiorowych, partnerów społecznych i działań szkoleniowych, i wzywa do skutecznych i konstruktywnych konsultacji z partnerami społecznymi w zakresie programowania, oceny i wdrażania odpowiednich funduszy UE.
27. Komisja EMPL domaga się utworzenia programu promującego kampanie uświadamiające znaczenie związków zawodowych, zrzeszania się w związkach zawodowych, rokowań zbiorowych i układów pracy w dążeniu do bardziej

sprawiedliwego społeczeństwa, mianowicie poprzez poprawę warunków pracy, płac i warunków życia.

28. Komisja EMPL z zadowoleniem przyjmuje nowy szczyt partnerów społecznych w Val Duchesse, który odbędzie się w 2024 r. Uważa, że szczyt ten jest okazją do podniesienia świadomości i znalezienia rozwiązań w zakresie polityki społecznej; nalega na aktywny udział Parlamentu Europejskiego w dyskusjach.

**ZAŁĄCZNIK: PODMIOTY LUB OSOBY,
OD KTÓRYCH SPRAWOZDAWCA OTRZYMAŁ INFORMACJE**

Sprawozdawca oświadcza na własną odpowiedzialność, że nie otrzymał informacji od żadnego podmiotu ani osoby, które należałoby wymienić w tym załączniku zgodnie z art. 8 załącznika I do Regulaminu.

5.2.2024

**PISMO KOMISJI OCHRONY ŚRODOWISKA NATURALNEGO, ZDROWIA
PUBLICZNEGO I BEZPIECZEŃSTWA ŻYWNOŚCI**

Johan Van Overtveldt
Przewodniczący
Komisja Budżetowa
BRUKSELA

Przedmiot: Opinia w sprawie wytycznych dotyczących budżetu na rok 2025 – sekcja III
(2023/2220(BUI))

Szanowny Panie Przewodniczący!

Dear Mr Van Overtveldt,

28 listopada 2023 r. koordynatorzy Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności (ENVI) postanowili, że komisja ENVI wyda opinię w sprawie wytycznych dotyczących budżetu na rok 2025 – sekcja III (2023/2220(BUI)) w formie pisma. W związku z powyższym pozwolę sobie – jako przewodniczący komisji ENVI i stały sprawozdawca ds. budżetu – przekazać Panu opinię komisji ENVI przyjętą na posiedzeniu¹ 24 stycznia 2024 r. w formie punktów rezolucji oraz proszę, by Pańska komisja wzięła ją pod uwagę:

– podkreśla, że w obliczu niestabilności i braku bezpieczeństwa spowodowanych agresją Rosji na Ukrainę UE powinna nie tylko bardziej się zjednoczyć i oferować większe wsparcie, ale również osiągnąć niezależność energetyczną oraz przeprowadzić zielonej i sprawiedliwej transformacji, nie pozostawiając nikogo w tyle i zwalczając ubóstwo energetyczne; zauważa,

¹ W trakcie głosowania końcowego obecni byli: Pascal Canfin (przewodniczący), Bas Eickhout (wiceprzewodniczący), Anja Hazekamp (wiceprzewodnicząca), César Luena (wiceprzewodniczący), Mazaly Aguilar, Catherine Amalric, Maria Arena, Katarina Barley, Hildegard Bentele, Sergio Berlato, Michael Bloss, Daniel Buda, Delara Burkhardt, Sara Cerdas, Mohammed Chahim, Asger Christensen, Christophe Clergeau, Nathalie Colin-Oesterlé, Ana Collado Jiménez, Maria Angela Danzi, Marie Dauchy, Matthias Ecke, Pietro Focchi, Heléne Fritzon, Malte Gallée, Gianna Gancia, Paola Ghidoni, Catherine Griset, Teuvo Hakkarainen, Martin Hojsík, Jan Huitema, Martin Häusling, Peter Jahr, Karin Karlsbro, Billy Kelleher, Ska Keller, Petros Kokkalis, Danilo Oscar Lancini, Peter Liese, Javi López, Thierry Mariani, Lydie Massard, Sara Matthieu, Liudas Mažylis, Nora Mebarek, Dace Melbārde, Marina Mesure, Silvia Modig, Dolors Montserrat, Alessandra Moretti, Ville Niinistö, Ljudmila Novak, Nikos Papandreou, Francesca Peppucci, Jessica Polfjärd, Stanislav Polčák, Erik Poulsen, Nicola Procaccini, Frédérique Ries, Manuela Ripa, María Soraya Rodríguez Ramos, Maria Veronica Rossi, Silvia Sardone, Günther Sidl, Ivan Vilibor Sinčić, Sara Skyttedal, Maria Spyraiki, Edina Tóth, Achille Variati, Idoia Villanueva Ruiz, Petar Vitanov, Alexandr Vondra, Veronika Vrecionová, Thomas Waitz, Mick Wallace, Jörgen Warborn, Emma Wiesner, Michal Wiezik, Stefania Zambelli, Esther de Lange, Margarita de la Pisa Carrión, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Michaela Šojdřová.

że trudna sytuacja geopolityczna nie może odwracać uwagi od celu, jakim jest osiągnięcie neutralności klimatycznej najpóźniej w 2050 r., ani spowalniać wysiłków w tym zakresie;

– zwraca uwagę, że długoterminowy budżet UE na lata 2021–2027 wraz z NextGenerationEU ma pomóc realizować długofalowe priorytety UE w różnych obszarach, w tym w dziedzinie klimatu i środowiska; podkreśla w szczególności, że na zasoby naturalne i środowisko przeznaczono 401 mld EUR, a na projekty związane z klimatem – 30 % całkowitych wydatków UE; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje zamiar zwiększenia środków w ramach śródkresowego przeglądu wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027 o 10 mld EUR, zwłaszcza w odniesieniu do priorytetów środowiskowych i klimatycznych; zgadza się, że aby sprostać wyzwaniu środowiskowemu z większą elastycznością² należy przeznaczyć dodatkowy 1 mld EUR w dziale 3 „Zasoby naturalne i środowisko”, który obejmuje wydatki i inwestycje związane z rolnictwem, gospodarką morską, klimatem, ochroną środowiska, bezpieczeństwem żywnościowym i rozwojem obszarów wiejskich³;

– przypomina, że transformacja ekologiczna i cyfrowa to dwa z głównych celów NextGenerationEU oraz że jego główny element – Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF) – ma prowadzić UE w stronę bardziej zrównoważonej przyszłości dzięki przekazaniu państwom członkowskim ponad 700 mld EUR w formie dotacji i pożyczek; podkreśla, że RRF powinien przyczyniać się do włączania działań na rzecz klimatu i zrównoważenia środowiskowego w główny nurt oraz do osiągnięcia unijnego celu neutralności klimatycznej do 2050 r. przez wspieranie wprowadzanych przez państwa członkowskie reform na rzecz zielonych technologii i zdolności, w tym zrównoważonej mobilności, efektywności energetycznej, pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych, przystosowania się do zmiany klimatu oraz na rzecz gospodarki o obiegu zamkniętym i różnorodności biologicznej; przypomina, że aby otrzymać te fundusze, państwa członkowskie muszą opracować plany, zgodnie z którymi przeznaczą co najmniej 37 % całkowitych wydatków na inwestycje i reformy wspierające cele klimatyczne; wzywa Parlament, by nadzorował RRF przez ocenę zgodności krajowych planów z celami klimatycznymi i środowiskowymi⁴;

– podkreśla, że budżet Unii na 2025 r. powinien być dostosowany do ambicji Europejskiego prawa o klimacie, aby do 2050 r. UE stała się pierwszym kontynentem neutralnym dla klimatu, oraz do celu porozumienia paryskiego, jakim jest utrzymanie wzrostu średniej temperatury na świecie poniżej 2 °C w porównaniu z wartościami sprzed epoki przemysłowej;

– z zadowoleniem przyjmuje fakt, że w porozumieniu międzyinstytucjonalnym z grudnia 2020 r.⁵ Komisja, Parlament i Rada uzgodniły zwiększenie wkładu budżetu UE w walkę ze zmianą

² Komisja Europejska, „Headings: spending categories”, [Nagłówki: kategorie wydatków], https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/eu-budget/long-term-eu-budget/2021-2027/spending/headings_en.

³ Karoline Kowald, „Śródkresowa rewizja WRF na lata 2021–2027: wstępne sprawozdanie w sprawie wniosku Komisji”, [https://www.europarl.europa.eu/thinktank/pl/document/EPRS_ATA\(2023\)753945](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/pl/document/EPRS_ATA(2023)753945).

⁴ https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/green.html.

⁵ Porozumienie międzyinstytucjonalne z dnia 16 grudnia 2020 r. między Parlamentem Europejskim, Radą Unii Europejskiej i Komisją Europejską w sprawie dyscypliny budżetowej, współpracy w kwestiach budżetowych i należytego zarządzania finansami oraz w sprawie nowych zasobów własnych, w tym również harmonogramu wprowadzania nowych zasobów własnych (<https://eur-lex.europa.eu/legal->

klimatu; podkreśla, że należy zabezpieczyć podstawowe zasoby na włączanie kwestii klimatu i różnorodności biologicznej w główny nurt, aby przy opracowywaniu, wdrażaniu i ocenianiu wszystkich programów europejskich w każdej dziedzinie uwzględniano priorytety dotyczące klimatu i różnorodności biologicznej; przypomina o znaczeniu osiągnięcia celu przeznaczania na klimat 32,6 % budżetu UE, tj. 578 mld EUR; zaznacza, że mechanizm dostosowywania cen na granicach z uwzględnieniem emisji CO₂ musi właściwie funkcjonować, by Komisja mogła podjąć działania kompensacyjne i uzupełnić wszelkie luki związane z ogólnym celem przeznaczania w budżecie UE wydatków na rzecz klimatu⁶;

– w odniesieniu do włączania kwestii różnorodności biologicznej w główny nurt zwraca uwagę, że należy przeciwdziałać utracie bioróżnorodności i odbudowywać ekosystemy za pomocą znacznych inwestycji oraz przeznaczać co najmniej 7,5 % rocznych wydatków na cele ochrony różnorodności biologicznej w 2024 r. i 10 % zarówno w 2026 r., jak i w 2027 r.; podkreśla, że w stosunku do budżetu Unii na 2025 r. trzeba podjąć dalsze starania, aby zrealizować cele dotyczące wydatków na różnorodność biologiczną na lata 2026 i 2027; podkreśla, że budżet UE musi być kluczowym elementem wdrażania strategii na rzecz bioróżnorodności 2030, zgodnie z którą na działania na rzecz różnorodności biologicznej ma być przeznaczane co najmniej 20 mld EUR rocznie z „finansowania publicznego i prywatnego na szczeblu krajowym i unijnym”⁷;

– zaznacza, że należy transparentnie monitorować wydatki związane z klimatem i różnorodnością biologiczną przez rzetelną i kompleksową sprawozdawczość w dokumentach budżetowych i na stronie internetowej poświęconej wynikom, a także przeprowadzać odpowiednie ewaluacje *ex post* ze szczególnym uwzględnieniem oceny wpływu; apeluje, by w metodyce wydatków na działania związane z klimatem w miarę możliwości rozróżniano łagodzenie zmiany klimatu od przystosowywania się do niej; oczekuje, że Komisja zaprezentuje kompleksową, opartą na skutkach, bazującą na unijnych współczynnikach klimatycznych metodykę oraz że przez wszystkie siedem lat obowiązywania WRF będzie przedstawiać roczne sprawozdania na temat przeszłych i przyszłych wydatków, aby kwestie klimatu i różnorodności biologicznej były włączane w główny nurt w sposób znaczący i dobrze przemyślany; zwraca uwagę, że trzeba się wystrzegać wprowadzającego w błąd podawania przybliżonych wartości wydatków na cele związane z klimatem i różnorodnością biologiczną, w tym nieprzedstawiania jasnych celów; wzywa Komisję, by kontrolowała jakość wydatkowania środków na poziomie programów; przypomina Komisji, że – po konsultacji z Parlamentem i zainteresowanymi stronami – powinna opublikować przegląd śródkresowy oraz przedstawić odpowiedni wniosek, jeżeli cele nie zostaną osiągnięte;

– apeluje o przestrzeganie zasady „nie czyni (poważnych) szkód” w każdym programie budżetowym UE; podkreśla, że w tym celu należy ograniczać wydatki, które mogą negatywnie wpływać na klimat i środowisko⁸; zaznacza ponadto, że z tą zasadą powinien być zgodny cały

content/PL/TXT/?uri=uriserv:OJ.LI.2020.433.01.0028.01.POL).

⁶ Komisja Europejska, „Climate Mainstreaming” [Włączanie kwestii klimatu w główny nurt], https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/eu-budget/performance-and-reporting/horizontal-priorities/green-budgeting/climate-mainstreaming_en.

⁷ Komisja Europejska, „Biodiversity Mainstreaming” [Włączanie kwestii różnorodności biologicznej w główny nurt], https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/eu-budget/performance-and-reporting/horizontal-priorities/green-budgeting/biodiversity-mainstreaming_en.

⁸ SWD(2022)0225, <https://commission.europa.eu/system/files/2023->

budżet oraz że należy podjąć niezbędne środki naprawcze bez zbędnej zwłoki;

– wzywa współprawodawców do szybkiego zakończenia prac nad pozostałymi dossier ustawodawczymi w pakiecie „Gotowi na 55” oraz podkreśla, że trzeba wdrożyć te przepisy, aby osiągnąć cel pośredni, jakim jest ograniczenie emisji gazów cieplarnianych o 55 % do 2030 r.; wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby zagwarantowały sprawne i skuteczne wdrożenie nowych zasad i reform;

– przypomina, że jedna trzecia z 1,8 bln EUR inwestycji z planu odbudowy NextGenerationEU i z siedmioletniego budżetu UE musi finansować Europejski Zielony Ład i powiązane z nim inicjatywy; podkreśla w związku z tym, że należy przeznaczać wystarczające zasoby ludzkie i finansowe na wdrożenie unijnego prawa o klimacie, strategii UE w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu, unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności 2030, strategii „od pola do stołu”, europejskiej strategii przemysłowej, planu działania dotyczącego gospodarki o obiegu zamkniętym, rozporządzenia w sprawie baterii i zużytych baterii⁹, strategii w zakresie chemikaliów na rzecz zrównoważoności, strategii leśnej UE 2030 i prawa o odbudowie zasobów przyrodniczych, a także zagwarantować czystą, przystępną cenowo i bezpieczną energię¹⁰;

– zaznacza, że należy wykazać się większymi ambicjami i zwiększyć przydział środków na każdy program, np. LIFE, na projekty związane z klimatem i środowiskiem, a także na finansowanie Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, aby pomóc najbardziej narażonym regionom o wysokiej emisji dwutlenku węgla, które borykają się z gospodarczymi i społecznymi kosztami transformacji klimatycznej; apeluje, by „zazieleniano” wszystkie inne odpowiednie programy i fundusze, w tym proaktywnie włączano do działań programowych finansowanie działań związanych z klimatem i różnorodnością biologiczną¹¹;

– zaznacza, że trzeba wprowadzić środki, które pozwolą skuteczniej zapobiegać zmianie klimatu i być na nią lepiej przygotowanym, aby Unia mogła zapobiegać sytuacjom nadzwyczajnym, takim jak niedawne powodzie, pożary, susze i inne nieprzewidziane zdarzenia, oraz reagować na nie; podkreśla, że wciąż ważne jest zapewnianie odpowiedniego finansowania Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności;

– przypomina, że Komisja jest odpowiedzialna za pilnowanie, by wszystkie państwa UE właściwie stosowały prawo UE, i w związku z tym wzywa ją, by przeznaczała wystarczające zasoby finansowe i ludzkie na ten cel;

– zwraca uwagę, że należy przeznaczać odpowiednie zasoby finansowe i ludzkie na agencje europejskie wchodzące w zakres kompetencji komisji ENVI, takie jak Europejska Agencja Środowiskowa (EEA), Europejska Agencja Chemikaliów (ECHA), Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA), Europejskie Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób

[06/swd_2022_225_climate_mainstreaming_architecture_2021-2027.pdf](#).

⁹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1542 z dnia 12 lipca 2023 r. w sprawie baterii i zużytych baterii, zmieniające dyrektywę 2008/98/WE i rozporządzenie (UE) 2019/1020 oraz uchylające dyrektywę 2006/66/WE, Dz.U. L 191 z 28.7.2023, s. 1.

¹⁰ COM(2019)0640.

¹¹ SWD(2022)0225, https://commission.europa.eu/system/files/2023-06/swd_2022_225_climate_mainstreaming_architecture_2021-2027.pdf.

(ECDC) oraz Europejska Agencja Leków (EMA), aby mogły odgrywać kluczową rolę w kształtowaniu polityki europejskiej w odpowiedzi na kryzysy, przed którymi stoi UE;

– podkreśla, jak ważne jest zapobieganie zagrożeniom dla zdrowia i przygotowanie na walkę z nimi; zaznacza, że należy pilnować, by leki zawsze były łatwo dostępne i przystępne cenowo, aby chronić zdrowie i dobrostan obywateli; zwraca uwagę, że UE jest obecnie zależna od farmaceutycznych składników czynnych i surowców chemicznych importowanych z państw trzecich oraz że w łańcuchu dostaw produktów farmaceutycznych konieczna jest większa niezależność i otwarta strategiczna autonomia;

– ponownie podkreśla, że należy poprawiać stabilność i odporność systemów opieki zdrowotnej oraz zmniejszać różnice w równym i sprawiedliwym dostępie do opieki zdrowotnej i leków; podkreśla, że wydatki związane ze zdrowiem powinny być zgodne z podejściem „Jedno zdrowie” i zasadą „zdrowie we wszystkich politykach”; podkreśla, że brakuje wspólnej globalnej wizji podejścia „Jedno zdrowie” i gotowości na wypadek pandemii oraz że trzeba taką wizję wypracować; przypomina o niebezpieczeństwie niedoborów leków podstawowych i apeluje o natychmiastowe działania, które zapewnią ciągłość dostaw oraz dostępność i przystępność cenową leków i komponentów o najbardziej krytycznym znaczeniu¹²;

– ponownie wyraża zaniepokojenie, że ponad 50 % budżetu Programu UE dla zdrowia przeznaczono na wydatki operacyjne podlegającego Komisji Urzędu ds. Gotowości i Reagowania na Stany Zagrożenia Zdrowia (DG HERA), oraz podkreśla, jak ważne jest, aby przeznaczyć odpowiednie środki finansowe na realizację Programu UE dla zdrowia, co obejmuje wystarczające wsparcie na rzecz wdrożenia europejskiej przestrzeni danych dotyczących zdrowia;

– zwraca w związku z tym uwagę, że wiele epidemii wiąże się ze wzrostem liczby chorób zakaźnych oraz że należy znacznie zwiększyć wysiłki Unii na rzecz zwalczania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe; podkreśla ponadto, że konieczna jest ściślejsza współpraca z partnerami międzynarodowymi, która pozwoli osiągnąć globalne porozumienie w sprawie stosowania środków przeciwdrobnoustrojowych i dostępu do nich;

– podkreśla, że w UE nadal trzeba walczyć z rakiem i w tym celu należy zapewnić wdrożenie europejskiego planu walki z rakiem przez odpowiednie finansowanie; z zadowoleniem przyjmuje korzystanie ze środków z Programu UE dla zdrowia i innych unijnych instrumentów, które zapewnią państwom członkowskim znaczne wsparcie finansowe w wysokości 4 mld EUR na wzmocnienie systemów opieki zdrowotnej i ich zdolności do walki z rakiem¹³;

– podkreśla znaczenie wzmocnionego systemu zasobów własnych UE, zdolnego sprostać wyzwaniom i przyczyniać się do realizacji celów Unii w zakresie zdrowia, środowiska i klimatu oraz do odzyskiwania zobowiązań zaciągniętych w ramach NextGenerationEU; przypomina, że budżet UE stanowi uzupełnienie budżetów krajowych państw członkowskich i umożliwia UE utrzymanie, a nawet wzmocnienie pozycji globalnego gracza w stawianiu czoła obecnym

¹² COM(2023)0672.

¹³ Europe's Beating Cancer Plan: Communication from the Commission to the European Parliament and the Council [Europejski plan walki z rakiem: komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady], https://health.ec.europa.eu/system/files/2022-02/eu_cancer-plan_en_0.pdf.

wyzwaniom;

podobne pismo wystosowałem do głównego sprawozdawcy ds. budżetu na 2025 r. Victora Negrescu.

Z wyrazami szacunku

Pascal Canfin

**ZAŁĄCZNIK: PODMIOTY LUB OSOBY,
OD KTÓRYCH SPRAWOZDAWCA KOMISJI OPINIODAWCZEJ OTRZYMAŁ
INFORMACJE**

Przewodniczący, jako sprawozdawca komisji opiniodawczej, oświadcza na własną odpowiedzialność, że nie otrzymał informacji od żadnego podmiotu ani osoby, które należałoby wymienić w tym załączniku zgodnie z art. 8 załącznika I do Regulaminu.

23.1.2024

PISMO KOMISJI PRZEMYSŁU, BADAŃ NAUKOWYCH I ENERGII

Sz.P. Johan Van Overtveldt
Przewodniczący
Komisja Budżetowa
BRUKSELA

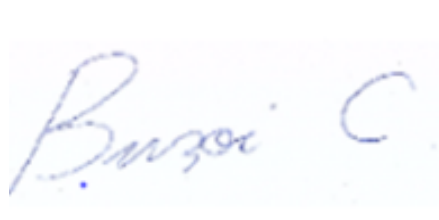
Przedmiot: Opinia w formie pisma w sprawie wytycznych dotyczących budżetu na rok 2025
– sekcja III (2023/2220(BUI))

Szanowny Panie Przewodniczący!

W ramach procedury podanej w przedmiocie do Komisji Przemysłu, Badań Naukowych i Energii zwrócono się o wydanie opinii na użytek komisji, której Pan przewodniczy. Na posiedzeniu 28 listopada 2023 r. komisja podjęła decyzję o przedstawieniu tej opinii w formie pisma.

Komisja Przemysłu, Badań Naukowych i Energii zbadała tę kwestię na posiedzeniu 23 stycznia 2024 r. Na tym samym posiedzeniu komisja postanowiła zwrócić się do Komisji Budżetowej, jako komisji przedmiotowo właściwej, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji przedstawionych poniżej wskazówek.

Z wyrazami szacunku

Cristian-Silviu Buşoi
Przewodniczący

Christian Ehler
Sprawozdawca

WSKAZÓWKI

1. przypomina, że budżet Unii na 2025 r. musi odzwierciedlać priorytety polityczne nowej kadencji parlamentarnej, które powinny koncentrować się na pełnej realizacji programów uzgodnionych w obecnych WRF oraz na osiągnięciu ambitnych celów neutralności klimatycznej i celów cyfrowych w ramach tych programów; odrzuca koncepcję, zgodnie z którą nowe wyzwania lub nieoczekiwane wysokie odsetki można finansować poprzez ograniczanie środków na istniejące szandarowe programy, takie jak „Horyzont Europa”, program „Cyfrowa Europa” i Europejski Fundusz Obrony;
2. podkreśla, że potrzebne jest wystarczające dodatkowe finansowanie unijne, aby osiągnąć cele określone w nowych przepisach UE wspierających transformację energetyczną, środowiskową i cyfrową, w szczególności aby wdrożyć Platformę na rzecz technologii strategicznych dla Europy (STEP), która zapewni finansowanie na wsparcie aktu w sprawie przemysłu neutralnego emisyjnie i aktu w sprawie surowców krytycznych, a także aby zapewnić pomyślne wdrożenie pakietów ustawodawczych „Gotowi na 55” w ramach Europejskiego Zielonego Ładu dotyczących struktury rynku energii elektrycznej oraz rynków energii odnawialnej, gazu ziemnego i wodoru; podkreśla, że należy przydzielić dodatkowy budżet na inicjatywy UE takie jak nowy europejski Bauhaus, bezpieczna łączność, europejski akt w sprawie cipów i Bank Wodoru, aby zapewnić ich ciągłość i podnieść ich poziom ambicji; podkreśla w szczególności cele uzgodnione w ramach dyrektywy w sprawie energii odnawialnej i dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków, które to cele należy wspierać ze środków krajowych i unijnych, w tym z instrumentu „Łącząc Europę”, Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, a także Społecznego Funduszu Klimatycznego;
3. podkreśla, że budżet Unii na 2025 r. musi nadal uwzględniać skutki rosyjskiej wojny napastniczej przez zapewnienie Ukrainie bezpośredniego wsparcia i programów współpracy oraz, bardziej ogólnie, poprzez wzmocnienie otwartej strategicznej autonomii, niezależności energetycznej i konkurencyjności Unii, ze szczególnym uwzględnieniem MŚP, spółek o średniej kapitalizacji i przedsiębiorstw typu start-up, transformacji cyfrowej, cyberbezpieczeństwa i zdolności obronnych;
4. przypomina o potrzebie wzmocnienia odporności gospodarki UE i konkurencyjności przemysłu unijnego, przy czym przyszła polityka przemysłowa UE powinna przyczynić się do osiągnięcia celów społecznych i ekologicznych; uważa w związku z tym, że budżet Unii na 2025 r. powinien umożliwić intensywne inwestowanie w konkurencyjność przemysłu i tworzenie ścieżek dekarbonizacji sektorów przemysłowych, przy jednoczesnym zabezpieczeniu łańcuchów dostaw UE dla szeregu strategicznych sektorów i technologii; uważa, że autonomia technologiczna, zrównoważony wzrost gospodarczy i tworzenie miejsc pracy wysokiej jakości mają kluczowe znaczenie dla osiągnięcia długoterminowych celów Unii w zakresie energii i klimatu; z zaniepokojeniem odnotowuje wpływ kryzysu energetycznego na energochłonne gałęzie przemysłu i powiązane sektory; w związku z tym wzywa Komisję do wydania zaleceń dotyczących wniosku o pomoc państwa i szybkiego zatwierdzenia takiej pomocy; ponownie apeluje o utrzymanie widocznego, specjalnego finansowania dla programów na rzecz MŚP, spółek o średniej kapitalizacji i przedsiębiorstw typu start-up, aby potwierdzić zaangażowanie Unii Europejskiej we wspieranie ich roli w promowaniu innowacji, zrównoważonego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu

społecznemu, zatrudnienia i spójności społecznej; podkreśla, że inwestycje ekologiczne i społeczne są potrzebne na szczeblu unijnym i krajowym, aby osiągnąć sprawiedliwą społecznie transformację ekologiczną;

5. przypomina, że budżet programu „Horyzont Europa” na 2025 r. będzie pierwszym budżetem rocznym w ramach drugiego planu strategicznego dla programu „Horyzont Europa”; podkreśla, że finansowanie programu „Horyzont” powinno być wystarczające do osiągnięcia celów krótkoterminowych wyznaczonych na 2030 r., przy jednoczesnym utrzymaniu wystarczających inwestycji w badania naukowe we wczesnej fazie, aby zapewnić Europie bazę wiedzy potrzebną do sprostania wyzwaniom na lata 2040 i 2050; ubolewa, że obecny poziom finansowania programu „Horyzont Europa” jest niewystarczający do rozwinięcia pomysłów i technologii niezbędnych do transformacji ekologicznej i cyfrowej lub do osiągnięcia celów zrównoważonego wzrostu i otwartej strategicznej autonomii; wzywa do zwiększenia budżetu programu „Horyzont Europa” na 2025 r., tak aby w ramach każdego podprogramu można było sfinansować co najmniej 50 % wszystkich „doskonałych” wniosków, podczas gdy obecnie ponad 70 % takich wniosków jest odrzucanych ze względu na niewystarczające środki; popiera stałe inwestowanie w inicjatywy strategiczne programu „Horyzont Europa”, takie jak nowy europejski Bauhaus; nalega na wykorzystanie wszystkich dostępnych umorzeń na mocy art. 15 ust. 3 rozporządzenia finansowego;

6. podkreśla, że obawy dotyczące bezpieczeństwa dostaw energii, wysokie ceny energii i przechodzenie UE na neutralność klimatyczną oznaczają, że kwestia ubóstwa energetycznego będzie miała kluczowe znaczenie w nadchodzących miesiącach i latach; podkreśla, że zmniejszenie ubóstwa energetycznego wymaga inwestycji europejskich i krajowych;

7. apeluje o odpowiednie zasoby finansowe i kadrowe dla wszystkich agencji i organów Unii działających w obszarach polityki dotyczących przemysłu, badań naukowych, energii i cyberbezpieczeństwa, aby mogły sprostać zwiększonemu obciążeniu pracą i nowym obowiązkom regulacyjnym.

**ZAŁĄCZNIK: PODMIOTY LUB OSOBY,
OD KTÓRYCH SPRAWOZDAWCA OTRZYMAŁ INFORMACJE**

Sprawozdawca oświadcza na własną odpowiedzialność, że nie otrzymał informacji od żadnego podmiotu ani żadnej osoby, które należałoby wskazać w tym załączniku zgodnie z art. 8 załącznika I do Regulaminu.

23.01.2024

PISMO KOMISJI TRANSPORTU I TURYSTYKI

Sz.P. Johan Van Overtveldt
Przewodniczący
Komisja Budżetowa
BRUKSELA

Przedmiot: **Opinia w sprawie wytycznych dotyczących budżetu na rok 2025 – sekcja III (2023/2220(BUI))**Szanowny Panie Przewodniczący!

W ramach procedury podanej w przedmiocie tego pisma zwrócono się do Komisji Transportu i Turystyki o wydanie opinii na użytek komisji, której Pan przewodniczy. Na posiedzeniu 29 listopada 2023 r. komisja podjęła decyzję o przedstawieniu tej opinii w formie pisma.

Komisja Transportu i Turystyki zbadła tę kwestię na posiedzeniu 23 stycznia 2024 r. Na tym samym posiedzeniu¹ komisja postanowiła zwrócić się do Komisji Budżetowej, jako komisji przedmiotowo właściwej, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji przedstawionych poniżej wskazówek.

Z wyrazami szacunku

(podpis) Karima Delli

¹ W trakcie głosowania końcowego obecni byli: Karima Delli (przewodnicząca), Andris Ameriks (wiceprzewodniczący), Magdalena Adamowicz, Izaskun Bilbao Barandica, Ciarán Cuffe, Markus Ferber, Carlo Fidanza, Mario Furore, Isabel García Muñoz, Vlad Gheorghe, Roman Haider, Pär Holmgren, Elsi Katainen, Kateřina Konečná, Bogusław Liberadzki, Elżbieta Łukacijewska, Peter Lundgren, Marian-Jean Marinescu, Tilly Metz, Cláudia Monteiro de Aguiar, Caroline Nagtegaal, Ljudmila Novak, Philippe Olivier, Rovana Plumb, Tomasz Piotr Poręba, Bergur Løkke Rasmussen, Dominique Riquet, Dorien Rookmaker, Thomas Rudner, Vera Tax, Achille Variati, Petar Vitanov, Viola von Cramon-Taubadel (za Annę Deparnay-Grunenberg zgodnie z art. 209 ust. 7 Regulaminu), Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Lucia Vuolo.

WSKAZÓWKI

Komisja Transportu i Turystyki zwraca się do Komisji Budżetowej, jako komisji przedmiotowo właściwej, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

1. z zadowoleniem przyjmuje porozumienie o stowarzyszeniu Ukrainy z instrumentem „Łącząc Europę”; umożliwia to ukraińskim promotorom projektów ubieganie się o unijne finansowanie projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania w dziedzinie transportu, energii i technologii cyfrowych, co dodatkowo poprawia łączność Ukrainy z jej sąsiadami z UE, a także wspiera integrację Ukrainy z jednolitym rynkiem UE oraz promuje wzrost gospodarczy, zatrudnienie i konkurencyjność;
2. podkreśla, że instrument „Łącząc Europę” – Transport, który zapewnia wzajemnie połączone, bezpieczne, inteligentne i zrównoważone europejskie systemy transportowe i infrastrukturę transportową, a także uwzględnia wszystkie nowe priorytety Unii, jest kluczowym narzędziem europejskiej gospodarki i jednolitego rynku, w związku z czym priorytetem musi być przeznaczenie na ten instrument wystarczającej puli środków finansowych; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje zwiększenie środków finansowych dla instrumentu „Łącząc Europę” – Transport w budżecie na 2024 r. w celu wzmocnienia infrastruktury transportowej, podkreśla jednak, że należy jeszcze znacznie zwiększyć środki w linii budżetowej poświęconej temu instrumentowi, aby odzwierciedlić cięcia z poprzednich lat; odnotowuje ogromne potrzeby inwestycyjne w zakresie dekarbonizacji transportu oraz ciągły wzrost cen w budownictwie i cen surowców, co ma wpływ na nowe projekty transportowe i infrastrukturalne; z zadowoleniem przyjmuje integrację ukraińskich projektów transportowych i zwiększoną mobilność wojskową; w związku z tym podkreśla kluczowy priorytet, jakim jest ukończenie sieci TEN-T i rozszerzenie jej korytarzy na Ukrainę, Mołdawię i pozostałych partnerów we wschodnim sąsiedztwie;
3. przypomina, że w świetle nielegalnej i nieuzasadnionej rosyjskiej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie oraz drastycznie rosnących zagrożeń dla bezpieczeństwa Unii budżet na mobilność wojskową jest bardziej niż kiedykolwiek niezbędny; w tym kontekście z zadowoleniem przyjmuje zwiększenie środków na mobilność wojskową, wzywa jednak Komisję do przedstawienia trwałego rozwiązania wykraczającego poza instrumenty nadzwyczajne; wzywa do przywrócenia całkowitego budżetu na mobilność wojskową w wysokości 6,5 mld EUR na 7 lat, jak pierwotnie przewidywano; apeluje o zwiększenie zdolności infrastruktury i optymalizację jej wykorzystania, zarówno do celów cywilnych, jak i wojskowych; podkreśla, że konieczne są dalsze wysiłki w celu zidentyfikowania wąskich gardeł w fizycznej infrastrukturze transportowej w państwach członkowskich oraz zmniejszenia luk między TEN-T a sieciami wojskowymi UE, w tym poprzez zabezpieczenie funduszy z instrumentu mobilności wojskowej w ramach „Łącząc Europę” – Transport w celu wsparcia projektów podwójnego zastosowania; wzywa do skoncentrowania się na zapewnieniu jak najskuteczniejszego wykorzystania infrastruktury w przypadku konieczności przemieszczania się sił zbrojnych; apeluje w związku z tym o odpowiednią pulę środków budżetowych, która zaspokoi potrzeby strategiczne, zapewni wysoką odporność infrastruktury oraz wesprze technologie i dostęp do energii, tak aby siły zbrojne mogły uruchomić znaczne zdolności w bardzo krótkim czasie, co przyczyni się

do stworzenia dobrze połączonej sieci mobilności wojskowej o krótszym i lepiej zabezpieczonym czasie reakcji;

4. wzywa do podjęcia działań, aby dostosować finansowanie przeznaczone dla europejskich agencji i wspólnych przedsiębiorstw w sektorze transportu do poziomu ich odpowiedzialności;
5. pochwała wyniki osiągnięte w ramach projektu badawczego dotyczącego zarządzania ruchem lotniczym w jednolitej europejskiej przestrzeni powietrznej (SESAR) – technologicznego filara inicjatywy Komisji dotyczącej jednolitej europejskiej przestrzeni powietrznej (SES) – mającego na celu modernizację zarządzania ruchem lotniczym, a także wzywa do zapewnienia finansowania odpowiadającego jego ambitnemu programowi;
6. zwraca uwagę na europejskie lotnictwo wojskowe, które działa na setkach obszarów wojskowych i na dziesiątkach lotnisk wojskowych; wskazuje, że około 30 % europejskich lotów wojskowych jest zgodnych z ogólnymi przepisami ruchu lotniczego, natomiast pozostałe loty odbywają się w ramach operacyjnego ruchu lotniczego; przypomina, że loty wojskowe są wykonywane z rozmaitych powodów, np. w związku z ćwiczeniami szkoleniowymi, bezpieczeństwem narodowym (co obejmuje misje ochrony suwerenności) oraz zarządzaniem kryzysami transgranicznymi; w związku z tym podkreśla, że szerokie zaangażowanie wojskowe w rozwiązania SESAR ma zasadnicze znaczenie dla dopilnowania, aby skuteczne misje wojskowe i wykorzystanie przestrzeni powietrznej mogły być zgodne z innymi sposobami wykorzystania przestrzeni powietrznej w całej Europie;
7. wzywa do rekompensaty ograniczenia środków dla Wspólnego Przedsięwzięcia na rzecz Ekologicznego Lotnictwa, ponieważ odgrywa ono kluczową rolę w ograniczaniu emisji CO₂ w przeliczeniu na pasażera pochodzących z transportu lotniczego oraz w zapewnianiu wystarczającego wkładu w osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2050 r.;
8. podkreśla szczególną potrzebę zapewnienia odpowiedniego poziomu zasobów Agencji Unii Europejskiej ds. Bezpieczeństwa Lotniczego (EASA), aby zagwarantować wysoki poziom bezpiecznego i zrównoważonego transportu lotniczego na całym świecie oraz osiągnąć cele w zakresie dekarbonizacji, a jednocześnie stawić czoła, między innymi, wyzwaniom związanym z certyfikacją innowacyjnych technologii i z sytuacjami krytycznymi; pochwała wytyczne, które EASA przekazała sektorowi lotnictwa podczas kryzysu związanego z COVID-19;
9. wzywa do zwiększenia budżetu Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa Morskiego (EMSA) w celu wsparcia wdrażania nowo przyjętej inicjatywy FuelEU Maritime i wykonywania innych obowiązków, które mogą wynikać z przeglądu mandatu Agencji;
10. nalega, aby budżet Agencji Kolejowej Unii Europejskiej (ERA) był co najmniej tak wysoki jak budżety innych agencji związanych z transportem; podkreśla, że ERA powinna dysponować wystarczającymi środkami, aby mogła działać jako skuteczny organ, w szczególności w odniesieniu do wdrażania czwartego pakietu kolejowego; przypomina, że ERA, obok Wspólnego Przedsięwzięcia Shift2Rail, odgrywa rolę w osiągnięciu trwałego przejścia z transportu drogowego na kolejowy; ponadto podkreśla,

że należy znacznie zwiększyć finansowanie Wspólnego Europejskiego Przedsięwzięcia Kolejowego, zgodnie ze strategicznym priorytetem Unii, jakim jest przejście na transport kolejowy; wzywa do zapewnienia dodatkowego wsparcia na rzecz ukończenia TEN-T, a także na rzecz wdrożenia europejskiego systemu zarządzania ruchem kolejowym (ERTMS) i odcinków transgranicznych;

11. z zadowoleniem przyjmuje porozumienie osiągnięte przez państwa członkowskie UE 30 grudnia 2023 r. w sprawie zniesienia kontroli na wewnętrznych granicach powietrznych i morskich z Rumunią i Bułgarią; wzywa Komisję, aby przeanalizowała wszystkie możliwe warianty w celu obrony prawa obywateli Rumunii i Bułgarii do swobodnego przemieszczania się poprzez zapewnienie płynnego transportu drogowego i mobilności między Rumunią i Bułgarią a resztą Unii z myślą o zapewnieniu funkcjonowania jednolitego rynku dla wszystkich; wzywa państwa członkowskie do uzgodnienia pełnego stosowania dorobku Schengen w Rumunii i Bułgarii oraz do poczynienia postępów w dyskusjach w celu jak najszybszego zniesienia kontroli na granicach lądowych;
12. wzywa do przeznaczenia specjalnych środków unijnych na wsparcie zrównoważonych form turystyki; wzywa Komisję do zaproponowania mechanizmu zarządzania kryzysowego, aby zadbać o odpowiednie przygotowanie sektora turystyki na przyszłe kryzysy; ponownie apeluje o utworzenie europejskiej agencji turystyki odpowiedzialnej za udzielanie wsparcia technicznego i administracyjnego mikroprzedsiębiorstwom oraz małym i średnim przedsiębiorstwom (MŚP) w celu zwiększenia ich możliwości dostępu do finansowania i instrumentów finansowych UE oraz korzystania z nich;
13. przypomina o niedoborach siły roboczej w sektorze transportu w UE; w związku z tym wzywa do zapewnienia wystarczających środków, aby zagwarantować pracownikom sektora transportu bezpieczeństwo i dobre warunki pracy oraz zapewnić finansowanie bezpiecznych i chronionych parkingów dla samochodów ciężarowych w całej UE;
14. podkreśla, że w 2025 r. należy przeznaczyć wystarczające środki finansowe w szczególności na obszary wiejskie we wszystkich państwach członkowskich UE, aby uzupełnić brakujące połączenia transportowe i poprawić mobilność ludności wiejskiej, a także wesprzeć rozwój turystyki i gospodarki na tych obszarach.

**ZAŁĄCZNIK: PODMIOTY LUB OSOBY,
OD KTÓRYCH SPRAWOZDAWCA OTRZYMAŁ INFORMACJE**

Sprawozdawca oświadcza na własną odpowiedzialność, że nie otrzymał informacji od żadnego podmiotu ani osoby, które należałoby wymienić w tym załączniku zgodnie z art. 8 załącznika I do Regulaminu.

08.01.2024

PISMO KOMISJI ROLNICTWA I ROZWOJU WSI

Sz.P. Johan Van Overtveldt
Przewodniczący
Komisja Budżetowa
BRUKSELA

Przedmiot: Opinia w sprawie wytycznych dotyczących budżetu na rok 2025 – sekcja III
(2023/2220(BUI))

Szanowny Panie Przewodniczący!

W ramach procedury podanej w przedmiocie tego pisma zwrócono się do Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi o wydanie opinii na użytek komisji, której Pan przewodniczy. Na posiedzeniu 28 listopada 2023 r. komisja podjęła decyzję o przedstawieniu tej opinii w formie pisma.

Koordynatorzy Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi przyjęli pismo 24 stycznia 2024 r. i postanowili zwrócić się do Komisji Budżetowej, jako komisji przedmiotowo właściwej, o uwzględnienie następujących wskazówek:

1. podkreśla, że ze względu na niepewność co do pułapów budżetu na 2025 r. i możliwą elastyczność w związku z negocjacjami dotyczącymi śródkresowego przeglądu WRF, które jeszcze się nie odbyły, trudno jest wydać konkretne zalecenia; podkreśla, że w przeglądzie należy przynajmniej zachować ambitny wieloletni budżet w dziale 3, a przede wszystkim utrzymać lub zwiększyć budżet WPR, biorąc pod uwagę wyzwania, przed którymi stoi rolnictwo UE;
2. podkreśla kluczowe znaczenie WPR dla zapewnienia światowego bezpieczeństwa żywnościowego i osiągnięcia przez UE większej autonomii w zakresie produkcji; przypomina o fundamentalnej roli, jaką WPR odgrywa w zapewnianiu przystępnej cenowo, bezpiecznej i wysokiej jakości żywności, a także w zapewnianiu dochodów rolnikom w UE, ochronie środowiska i zachowaniu dobrej kultury rolnej; zwraca uwagę na znaczenie ciągłości istniejących programów WPR;
3. podkreśla, że zgodnie z realistycznym scenariuszem średniej inflacji zawartym w badaniu zleconym niedawno przez Komisję Budżetową straty dla klastra „Rolnictwo i polityka morska” (którego 95 % pokrywane jest z EFRG i EFRROW) spowodowane inflacją oszacowano na 37 mld EUR, czyli 10 % w latach 2021–2027¹; jest również zaniepokojony negatywnymi skutkami wzrostu cen nakładów dla rolników;

¹ [The impacts of recent inflation developments on EU finance \[Wpływ ostatniego rozwoju inflacji na finanse UE, 2023\]](#).

zdecydowanie sprzeciwia się wszelkim propozycjom dotyczącym realokacji wszelkich wstępnie przydzielonych środków z WPR na inne klastry w ramach śródkresowego przeglądu WRF;

4. z zadowoleniem przyjmuje decyzję o zwiększeniu rezerwy rolnej w celu reagowania na kryzysy w sektorze rolnym, a jednocześnie ubolewa, że podjęto ją bez konsultacji z Parlamentem jako władzą budżetową; podkreśla rolę Parlamentu w wykorzystaniu rezerwy; wzywa Komisję do przestrzegania obiektywnych i przejrzystych kryteriów przy przyznawaniu tych funduszy oraz do regularnego składania sprawozdań z ich wykorzystania, aby stale je udoskonalać; wzywa Komisję, aby zapewniła dostępność wystarczających środków finansowych bez uszczerbku dla płatności bezpośrednich dla rolników oraz, w stosownych przypadkach, zbadała możliwość uruchomienia funduszy poza WPR;
5. wzywa państwa członkowskie, aby zwiększyły poziom wsparcia udzielanego młodym rolnikom oraz poprawiły ich warunki dostępu do gruntów i kredytów, jako narzędzia niezbędnego dla rozwoju obszarów wiejskich;
6. podkreśla znaczenie badań naukowych i innowacji w sektorze rolno-spożywczym oraz potrzebę zwiększenia budżetu programu badawczego „Horyzont” poświęconego rolnictwu.

Jako przewodniczący komisji AGRI zwracam się do komisji BUDG o należyte uwzględnienie tej opinii w jej sprawozdaniu.

Z wyrazami szacunku

Norbert Lins

**ZAŁĄCZNIK: PODMIOTY LUB OSOBY,
OD KTÓRYCH SPRAWOZDAWCA OTRZYMAŁ INFORMACJE**

The Chair declares under his exclusive responsibility that he did not receive input from any entity or person to be mentioned in this Annex pursuant to Article 8 of Annex I to the Rules of Procedure.

24.1.2024

PISMO KOMISJI KULTURY I EDUKACJI

Sz.P. Johan Van Overtveldt
Przewodniczący
Komisja Budżetowa
BRUKSELA

Przedmiot: Opinia w sprawie wytycznych dotyczących budżetu na rok 2025 – sekcja III
(2023/2220(BUI))

Szanowny Panie Przewodniczący!

W ramach procedury podanej w przedmiocie do Komisji Kultury i Edukacji zwrócono się o wydanie opinii na użytek komisji, której Pan przewodniczy. Na posiedzeniu 28 listopada 2023 r. komisja podjęła decyzję o przedstawieniu tej opinii w formie pisma. Na posiedzeniu 24 stycznia 2024 r. Komisja Kontroli Budżetowej rozpatrzyła sprawę i przyjęła opinię¹.

Komisja Kultury i Edukacji:

Nalega na uproszczenie, skuteczność administracyjną i synergię z innymi programami finansowania oraz na nowe środki finansowe w celu poprawy ogólnego wskaźnika powodzenia programów Erasmus+, Kreatywna Europa, Europejski Korpus Solidarności (ESC) oraz trzeciego komponentu programu „Obywatele, równość, prawa i wartości”.

Podkreśla, że stypendia na rzecz mobilności edukacyjnej w ramach programu **Erasmus+** muszą pokrywać wzrost kosztów utrzymania, aby zapewnić szeroko dostępny i inkluzywny udział. Apeluje o stabilność finansową inicjatywy „Uniwersytety Europejskie” i akademie nauczycielskie, a także o przeznaczenie w przyszłości specjalnych środków finansowych na europejski obszar edukacji. Wzywa do zwiększenia synergii między europejskim obszarem edukacji, Planem działania w dziedzinie edukacji cyfrowej i europejskim programem na rzecz umiejętności. Ostrzega przed cięciami w programie: rozczarowujące wyniki uzyskane w ostatniej rundzie Programu międzynarodowej oceny umiejętności uczniów (PISA) OECD można odwrócić jedynie poprzez inwestowanie w edukację.

Wzywa do zwiększenia budżetu programu „**Kreatywna Europa**” na 2025 r., aby uniknąć

¹ W trakcie głosowania końcowego obecni byli: Sabine Verheyen (przewodnicząca i sprawozdawczyni komisji opiniodawczej), Michaela Šojdrová (Vice-Chair), Andrey Slabakov (wiceprzewodniczący, Tomasz Frankowski, Theodoros Zagorakis, Ilana Cicurel, Laurence Farreng, Irena Joveva, Monica Semedo, Sylvie Guillaume, Hannes Heide, Petra Kammerevert, Predrag Fred Matić, Domènec Ruiz Devesa, Massimiliano Smeriglio, Niyazi Kizilyürek, Stelios Kouloglou, David Cormand, Marcel Kolaja, Diana Riba i Giner, Rob Rooken, Christine Anderson, Catherine Griset, Alessandro Panza, Andrea Bocskor, Vladimír Bilčík (zastępca Marii Walsh), Wolfram Pirchner (zastępca Milana Zvera), Ivan Štefanec (zastępca Petera Polláka) oraz Günther Sidl (zastępca Victora Negrescu zgodnie z art. 209 ust. 7 Regulaminu).

negatywnego wpływu, jaki koncentracja wydatków na wstępie w pierwszej połowie cyklu finansowego mogłaby mieć na drugą połowę. Zauważa, że obecny przydział środków finansowych nie jest w stanie zaspokoić wysokiego zapotrzebowania na projekty. Podkreśla znaczenie utrzymania równowagi między komponentami: wzywa do odpowiedniego finansowania sektora muzycznego i Europejskich Stolic Kultury przez zwiększenie nagrody im. Meliny Mercouri (komponent „Kultura”), wspieranie transgranicznego obiegu europejskich filmów, kin i gier wideo (komponent „Media”) oraz wysokiej jakości dziennikarstwa i umiejętności korzystania z mediów (komponent międzysektorowy).

Wzywa do zapewnienia odpowiednich zasobów sekretariatowi przyszłej Europejskiej Rady ds. Usług Medialnych, zgodnie z przyszłym europejskim aktem o wolności mediów. Ponawia powtarzany od dawna apel Parlamentu o ustanowienie stałego unijnego funduszu na rzecz mediów redakcyjnych i informacyjnych.

Podkreśla potrzebę zwiększenia środków finansowych na **program Europejskiego Korpusu Solidarności**, który cieszy się ogromną popularnością wśród młodych ludzi, ponieważ zryczałtowany wzrost budżetu nie byłby odpowiedni do złagodzenia stopy inflacji i ograniczyłby zdolność uczestniczących organizacji do przestrzegania najwyższych standardów i środków na rzecz włączenia społecznego określonych w programie; biorąc pod uwagę możliwości oferowane młodym ludziom i promowanie wartości europejskich, podkreśla potrzebę zapewnienia posiadaczom znaków regularnego finansowania przez kilka lat, zwiększenia wsparcia finansowego i zapewnienia większej elastyczności między komponentami projektu, aby sprostać rosnącej liczbie wniosków o pomoc solidarnościową po powtarzających się kryzysach.

Podkreśla, że należy przewidzieć proporcjonalny i zwiększony budżet, ponieważ zaangażowanie obywateli w **program „Obywatele, równość, prawa i wartości”** ma kluczowe znaczenie dla przeciwdziałania polaryzacji społecznej, niskiemu zaufaniu instytucjonalnemu, regresowi demokracji, erozji praworządności, kurczeniu się przestrzeni dla społeczeństwa obywatelskiego i instrumentalizacji eurosceptycyzmu.

Wzywa Komisję do wspierania systemu **szkół europejskich** w celu zapewnienia wysokich standardów nauczania i zwiększenia wymiany najlepszych praktyk z krajowymi systemami edukacji.

Uznając potrzebę przegrupowania środków, w świetle obowiązkowych spłat w ramach NGEU, przypomina o znaczeniu programów Erasmus+, Europejskiego Korpusu Solidarności, programu „Kreatywna Europa” i programu „Obywatele, równość, prawa i wartości” oraz wzywa do podjęcia wszelkich możliwych wysiłków w celu utrzymania ich 7-letnich przydziałów finansowania.

Podkreśla znaczenie **projektów pilotażowych i działań przygotowawczych**; podkreśla potrzebę zapewnienia wystarczającego finansowania wniosków przedłożonych przez Komisję Kultury i Edukacji.

Z poważaniem

Sabine Verheyen

**ZAŁĄCZNIK: PODMIOTY LUB OSOBY,
OD KTÓRYCH SPRAWOZDAWCZYNI OTRZYMAŁA INFORMACJE**

Przewodnicząca oświadcza na własną odpowiedzialność, że nie otrzymała informacji od żadnego podmiotu ani osoby, które należałoby wymienić w tym załączniku zgodnie z art. 8 załącznika I do Regulaminu.

23.1.2024

PISMO KOMISJI SPRAW KONSTYTUCYJNYCH

Sz.P. Johan Van Overtveldt
Przewodniczący
Komisja Budżetowa
BRUKSELA

Przedmiot: Opinia w sprawie ogólnych wytycznych dotyczących przygotowania budżetu na rok 2025, sekcja III – Komisja (2023/2220(BUI))

Szanowny Panie Przewodniczący!

W ramach procedury podanej w przedmiocie tego pisma zwrócono się do Komisji Spraw Konstytucyjnych o wydanie opinii na użytek komisji, której Pan przewodniczy. Na posiedzeniu 7 grudnia 2023 r. komisja podjęła decyzję o przedstawieniu tej opinii w formie pisma.

Komisja Spraw Konstytucyjnych rozpatrzyła tę sprawę na posiedzeniu 23 stycznia 2024 r. Na tym samym posiedzeniu¹ komisja postanowiła zwrócić się do Komisji Budżetowej, jako komisji przedmiotowo właściwej, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji przedstawionych poniżej wskazówek.

Z wyrazami szacunku

Salvatore De Meo

¹ W trakcie głosowania końcowego obecni byli: Salvatore De Meo (przewodniczący i sprawozdawca komisji opiniodawczej), Gabriele Bischoff (pierwsza wiceprzewodnicząca), Charles Goerens (drugi wiceprzewodniczący), Giuliano Pisapia (trzeci wiceprzewodniczący), Loránt Vincze (czwarty wiceprzewodniczący), Gerolf Annemans, Damian Boeselager, Gilles Boyer, Ana Collado Jiménez, Jonás Fernández (zastępca Domèneca Ruiza Devesy zgodnie z art. 209 ust. 7 Regulaminu), Gwendoline Delbos-Corfield, Pascal Durand, Sandro Gozi, Brice Hortefeux, Othmar Karas, Gilles Lebreton, Niklas Nienab, Max Orville, Antonio Maria Rinaldi, Helmut Scholz, Pedro Silva Pereira, Sven Simon oraz Rainer Wieland.

WSKAZÓWKI

Komisja Spraw Konstytucyjnych zwraca się do Komisji Budżetowej, jako komisji przedmiotowo właściwej, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

1. podkreśla, że ponieważ rok 2025 będzie rokiem po wyborach europejskich, skuteczna komunikacja i dialog z obywatelami powinny być jednymi z głównych priorytetów budżetu, jako że podnoszenie świadomości na temat procesu decyzyjnego i polityki Unii ma zasadnicze znaczenie dla funkcjonowania demokracji europejskiej, obok wspierania prac legislacyjnych komisji parlamentarnych;
2. zaznacza, że w oczekiwaniu na konkluzje Rady Europejskiej – w tym ewentualne zwołanie konwentu – budżet na 2025 r. powinien zapewnić zasoby niezbędne do wdrożenia procedury zmian traktatu oraz wspierać kampanie informacyjne, a także dialog z obywatelami europejskimi po Konferencji w sprawie przyszłości Europy; podkreśla, że reforma traktatów jest związana z pogłębieniem integracji politycznej Unii z myślą o ewentualnych przyszłych rozszerzeniach, i zwraca uwagę, że wyzwaniu, jakim jest przyszłe rozszerzenie UE, nie można sprostać bez zwiększenia budżetu UE i dodatkowych zasobów własnych; wzywa do rozpoczęcia dyskusji na temat przeprowadzenia w 2025 r. odpowiednich reform finansowych, równoległe do trwających negocjacji akcesyjnych;
3. domaga się zabezpieczenia niezbędnych zasobów, aby trwale i strukturalnie przeciwdziałać dezinformacji i fałszywym informacjom oraz zwalczać obce ingerencje w UE; przypomina, że trzeba zapewnić odpowiednie finansowanie tych struktur w instytucjach UE, które są odpowiedzialne za komunikację z obywatelami i przeciwdziałanie dezinformacji, takich jak przedstawicielstwa Komisji i biura kontaktowe/przedstawicielstwa Parlamentu Europejskiego, aby umożliwić im skuteczne wykonywanie zadań;
4. przypomina o potrzebie odpowiedniego finansowania unijnych programów, działań i inicjatyw, w szczególności europejskiej inicjatywy obywatelskiej, jak również innych instrumentów partycypacyjnych oraz programu „Obywatele, równość, prawa i wartości”, które ułatwiają procesy demokracji uczestniczącej w UE, budują zaufanie obywateli i umożliwiają im lepsze zrozumienie polityki Unii; wzywa do udostępnienia środków potrzebnych na zwiększenie uczestnictwa obywateli, zwłaszcza młodzieży; przypomina, że trzeba promować linię budżetową przeznaczoną na pokazowy i dobrowolny program nauczania podstawowego i ponadpodstawowego dotyczącego europejskiej i globalnej edukacji obywatelskiej;
5. apeluje o odpowiednie zasoby, aby zapewnić przejrzystość działań grup interesów i lobbystów; w związku z tym zwraca się o wzmocnienie komitetu doradczego Parlamentu ds. postępowania posłów oraz wspólnego sekretariatu rejestru służącego przejrzystości poprzez zapewnienie im odpowiednich zasobów kadrowych i finansowych do wykonywania zadań; proponuje również, aby w razie powołania międzyinstytucjonalnego organu ds. etyki zapewnić wystarczające zasoby na jego utworzenie i funkcjonowanie, współmierne do jego mandatu i zadań;

6. zaleca, aby Urząd ds. Europejskich Partii Politycznych i Europejskich Fundacji Politycznych otrzymał odpowiednie zasoby, w szczególności na potrzeby kadrowe, w związku ze znacznym rozszerzeniem jego zadań przewidzianym we wniosku Komisji dotyczącym przekształcenia rozporządzenia (UE, Euratom) nr 1141/2014 i biorąc pod uwagę znaczenie roku 2024 jako roku wyborów europejskich i związane z tym dodatkowe obciążenie pracą dla Urzędu;
7. podkreśla, że trzeba przeznaczyć odpowiednie zasoby na działania UE na rzecz wzmocnienia praworządności, w szczególności zwiększyć zasoby Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej w związku z rozszerzeniem jej zadań przewidzianym w mandacie zmienionym na podstawie rozporządzenia Rady (UE) 2022/555 z dnia 5 kwietnia 2022 r.;
8. przypomina, jak ważne jest zwłaszcza wzmocnienie udziału unijnych podmiotów lokalnych, miast i wsi, poza stolicami państw członkowskich, w życiu demokratycznym Unii oraz wspieranie wdrażania projektu *BELC – Tworzenie Europy razem z samorządami lokalnymi*⁴¹ – sieci lokalnie wybranych polityków, której celem jest informowanie o Unii Europejskiej za pośrednictwem bezprecedensowego sojuszu między strukturami europejskimi i samorządami terytorialnymi;
9. wzywa Radę i Komisję do pełnego stosowania rozporządzenia (UE, Euratom) 2020/2092 w sprawie ogólnego systemu warunkowości służącego ochronie budżetu Unii; podkreśla, że środki nie mogą być wypłacane, jeżeli państwa członkowskie nie spełniają wszystkich odpowiednich wymogów określonych przez Trybunał Sprawiedliwości;
10. ponawia swój wieloletni apel o pełne uprawnienia współdecydowania, prawo inicjatywy ustawodawczej Parlamentu Europejskiego oraz zniesienie weta przy przyjmowaniu wieloletnich ram finansowych.

⁴¹ https://building-europe-with-local-councillors.europa.eu/index_pl

**ZAŁĄCZNIK: PODMIOTY LUB OSOBY,
OD KTÓRYCH SPRAWOZDAWCA KOMISJI OPINIODAWCZEJ OTRZYMAŁ
INFORMACJE**

Przewodniczący, jako sprawozdawca komisji opiniodawczej, oświadcza na własną odpowiedzialność, że nie otrzymał informacji od żadnego podmiotu ani od żadnej osoby, które należałoby wymienić w niniejszym załączniku zgodnie z art. 8 załącznika I do Regulaminu.

24.1.2024

PISMO KOMISJI PRAW KOBIEŃ I RÓWNOUPRAWNIENIA

Sz.P. Johan Van Overtveldt
Przewodniczący
Komisja Budżetowa
BRUKSELA

Przedmiot: Opinia w sprawie wytycznych dotyczących budżetu na rok 2025 – sekcja III
(2023/2220(BUI))

Szanowny Panie Przewodniczący!

W ramach wspomnianej procedury zwrócono się do Komisji Praw Kobiet i Równouprawnienia o wydanie opinii na użytek komisji, której Pan przewodniczy. Na posiedzeniu 29 listopada 2023 r. komisja podjęła decyzję o przedstawieniu tej opinii w formie pisma.

Komisja Praw Kobiet i Równouprawnienia omówiła tę kwestię na posiedzeniu 24 stycznia 2024 r.¹ Na tym samym posiedzeniu komisja postanowiła zwrócić się do Komisji Budżetowej, jako komisji przedmiotowo właściwej, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji przedstawionych poniżej wskazówek.

Z wyrazami szacunku

Robert Biedroń

¹ W trakcie głosowania końcowego obecni byli: Maria da Graça Carvalho, Frances Fitzgerald, Arba Kokalari, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Eleni Stavrou, Rainer Wieland, Sylvie Brunet, Samira Rafaela, María Soraya Rodríguez Ramos, Marco Zullo, Laura Ballarín Cereza, Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Milan Brglez, Marina Kaljurand, Carina Ohlsson, Evelyn Regner, Sandra Pereira, Eugenia Rodríguez Palop, Gwendoline Delbos-Corfield, Alice Kuhnke, Diana Riba i Giner, Sylwia Spurek, Johan Nissinen, Margarita de la Pisa Carrión, Christine Anderson, Livia Járóka, Andželika Anna Możdżanowska, Maria Veronica Rossi

WSKAZÓWKI

- A. mając na uwadze, że równość płci i eliminacja nierówności należą do podstawowych wartości, na których opiera się Unia Europejska, oraz że Unia zobowiązała się promować równość płci i uwzględnianie aspektu płci we wszystkich swoich działaniach zgodnie z art. 8 TFUE;
 - B. mając na uwadze, że Parlament Europejski wielokrotnie zwracał się do Komisji, aby promowała i wdrażała uwzględnianie aspektu płci, sporządzanie budżetu z uwzględnieniem aspektu płci oraz sporządzanie ocen wpływu w aspekcie płci we wszystkich obszarach polityki Unii;
 - C. mając na uwadze, że na równość płci w Unii szczególnie wpłynęły liczne kryzysy, z którymi boryka się Unia i które w nieproporcjonalnym stopniu dotyczą kobiety, takie jak wojna i stosowanie przemocy seksualnej jako narzędzia wojny, częstsze występowanie przemocy ze względu na płeć i przemocy domowej, ograniczenia praw i zdrowia reprodukcyjnego i seksualnego, regres w zakresie praw kobiet, a także utrzymująca się luka płacowa między kobietami a mężczyznami;
 - D. mając na uwadze, że budżety nigdy nie są neutralne pod względem płci, w związku z czym należy je uchwalać, kierując się wyraźnie celem osiągnięcia równości płci, niedyskryminacji oraz docierania do wszystkich osób i reagowania na ich szczególne potrzeby, w tym kobiet i dziewcząt w całej ich różnorodności, a także promowania wzmocnienia pozycji ekonomicznej kobiet przez konkretne zobowiązanie do uwzględniania aspektu płci;
 - E. mając na uwadze, że państwa członkowskie i UE muszą zająć się problemem dyskryminacji i skutecznie ją wyeliminować, a także mając na uwadze, że rosnący odsetek budżetu UE, w tym fundusze strukturalne UE i inwestycje w wysokiej jakości i dostępne usługi opieki publicznej, należy zaprojektować w taki sposób, aby stworzyć nowe, równe szanse na rynku pracy UE, w tym dla MŚP, którymi kierują kobiety, przy jednoczesnym dążeniu do stworzenia modelu społecznego opartego na równości pod względem świadczenia opieki i podejmowania pracy zarobkowej;
1. podkreśla, że perspektywę płci należy uwzględniać i oceniać w cyklu budżetowym i we wszystkich programach na wszystkich etapach, i ubolewa, że pomimo wielokrotnych apeli Parlamentu Europejskiego cel ten nadal nie został osiągnięty; wzywa do systematycznego i obowiązkowego gromadzenia, przekazywania i oceny porównywalnych danych segregowanych według kryterium płci, aby umożliwić obowiązkowe oceny wpływu w aspekcie płci we wszystkich obszarach polityki Unii, w szczególności w celu uzyskania pełnego zestawienia wyników w ramach metodyki równości płci;
 2. podkreśla, że perspektywę równouprawnienia płci i cele związane z płcią należy uwzględniać we wszystkich obszarach polityki i programach UE; ponawia zatem swój apel o wdrażanie sporządzania budżetu z uwzględnieniem aspektu płci na wszystkich etapach procedury budżetowej, a także o określenie odpowiednich linii budżetowych, aby umożliwić skuteczne monitorowanie wkładu budżetu UE w równość płci oraz uwzględniający aspekt płci przegląd wszystkich programów i wydatków;

3. podkreśla potrzebę dalszego rozwijania przez Komisję Europejską metodyki monitorowania aspektu płci, która powinna nie tylko określać działania mające wpływ w aspekcie płci w niektórych programach UE, ale także monitorować ogólną wielkość środków finansowych przeznaczonych na równość płci w budżecie UE;
4. ponownie podkreśla, że należy wzmocnić Europejski Instytut ds. Równości Kobiet i Mężczyzn (EIGE) za pomocą niezbędnego personelu i budżetu, aby umożliwić mu wykonywanie powierzonych obowiązków i radzenie sobie z gwałtownym wzrostem liczby wniosków o pomoc techniczną w zakresie uwzględniania aspektu płci; przypomina, że EIGE odgrywa kluczową rolę w wymianie cennej wiedzy na temat sytuacji w zakresie równości płci i praw kobiet w UE oraz wiedzy fachowej na temat polityki, uwzględniania aspektu płci i analizy z uwzględnieniem aspektu płci; dostrzega wartość rocznego sprawozdania EIGE, które umożliwia państwom członkowskim analizę podstawowych aspektów niekorzystnie wpływających na równość płci; zauważa, że zapotrzebowanie na usługi EIGE stale rośnie, i podkreśla, że niedofinansowanie i niedobór personelu EIGE są niespójne z celami i wartościami Unii; ponadto podkreśla, że skorygowanie niepokojących tendencji zgłoszonych przez EIGE pomogłoby zwiększyć konkurencyjność, efektywność i odporność całej gospodarki europejskiej; zaznacza, że należy wykorzystać istniejące narzędzia opracowane przez EIGE, takie jak zestaw narzędzi do sporządzania budżetu z uwzględnieniem aspektu płci, na wszystkich etapach oceny, wdrażania i monitorowania w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych;
5. ubolewa nad brakiem specjalnych linii budżetowych przeznaczonych na działania na rzecz równości płci i podkreśla, że należy zwiększyć środki finansowe na zapobieganie przemocy ze względu na płęć i jej zwalczanie w ramach komponentu DAPHNE, a także na równość płci i uwzględnianie aspektu płci w programie CERV; wzywa w szczególności do zwiększenia finansowania dla kobiet uciekających przed wojną w Ukrainie, które są narażone na znaczne ryzyko przemocy; przypomina, jak ważne są konkretne linie budżetowe związane z płcią wraz z jasnymi danymi na temat przydzielonych środków finansowych; przypomina, że powinno to dotyczyć wszystkich programów, które obejmują cele związane z równością płci, takich jak EFS+, i apeluje, aby zwrócić szczególną uwagę na cyberprzemoc wobec kobiet w tym i innych powiązanych programach horyzontalnych;
6. podkreśla niepokojące i nasilające się negatywne reakcje związane z równością płci, praworządnością i prawami kobiet, a także znaczenie unijnych instrumentów dla zwiększania świadomości o tym zjawisku i jego zwalczania; ubolewa, że Komisja nie uwzględniła w swoim wniosku budżetowym konkretnego programu dotyczącego równości płci; ponownie wyraża zaniepokojenie, że istnieje związek między atakami na praworządność, demokrację i prawa człowieka a regresem w obszarze równości płci i praw kobiet;
7. apeluje do Komisji, aby zwiększyła przydział środków budżetowych dla organizacji społeczeństwa obywatelskiego w ramach istniejących programów, zwłaszcza tych zajmujących się prawami i zdrowiem reprodukcyjnym i seksualnym, w tym gwarantowaniem i ułatwianiem dostępu do bezpiecznej i legalnej aborcji, oraz tych zajmujących się zwalczaniem przemocy ze względu na płęć i świadczeniem usług wsparcia ofiarom; ponawia apel do Komisji o wzmocnienie praworządności i

dopilnowanie, by fundusze UE nie były udostępniane żadnemu podmiotowi zaangażowanemu w łamanie praw człowieka, zwłaszcza mniejszości, oraz w naruszenia praworządności, które mają wpływ na wolności i prawa podstawowe kobiet, w tym prawa i zdrowie reprodukcyjne i seksualne;

8. podkreśla, że w filarach transformacji ekologicznej i transformacji cyfrowej Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności zasadniczo nie uwzględniono równości płci, tracąc tym samym szansę na skuteczne włączenie jej do celów klimatycznych i środowiskowych;

**ZAŁĄCZNIK: PODMIOTY LUB OSOBY, OD KTÓRYCH SPRAWOZDAWCA
OTRZYMAŁ INFORMACJE**

Przewodniczący oświadcza na własną odpowiedzialność, że nie otrzymał informacji od żadnego podmiotu ani osoby, które należałoby wymienić w tym załączniku zgodnie z art. 8 załącznika I do Regulaminu.

**INFORMACJE O PRZYJĘCIU
PRZEZ KOMISJĘ PRZEDMIOTOWO WŁAŚCIWĄ**

Data przyjęcia	4.3.2024
Wynik głosowania końcowego	+: 28 -: 2 0: 2
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Rasmus Andresen, Pietro Bartolo, Katalin Cseh, José Manuel Fernandes, Eider Gardiazabal Rubial, Vlad Gheorghe, Andrzej Halicki, Eero Heinäluoma, Niclas Herbst, Monika Hohlmeier, Hervé Juvin, Fabienne Keller, Moritz Körner, Joachim Kuhs, Janusz Lewandowski, Margarida Marques, Victor Negrescu, Bogdan Rzońca
Zastępcy obecni podczas głosowania końcowego	Ana Collado Jiménez, Jonás Fernández, Jens Geier, Charles Goerens, Francisco Guerreiro, Eva Maria Poptcheva, Petri Sarvamaa
Zastępcy (art. 209 ust. 7) obecni podczas głosowania końcowego	Asim Ademov, Maria da Graça Carvalho, Enikő Győri, Javier Moreno Sánchez, Matjaž Nemeč, Mounir Satouri, François Thiollet

**GŁOSOWANIE KOŃCOWE W FORMIE GŁOSOWANIA IMIENNEGO
W KOMISJI PRZEDMIOTOWO WŁAŚCIWEJ**

28	+
PPE	Asim Ademov, Maria da Graça Carvalho, Ana Collado Jiménez, José Manuel Fernandes, Andrzej Halicki, Niclas Herbst, Monika Hohlmeier, Janusz Lewandowski, Petri Sarvamaa
Renew	Katalin Cseh, Vlad Gheorghe, Charles Goerens, Fabienne Keller, Moritz Körner, Eva Maria Poptcheva
S&D	Pietro Bartolo, Jonás Fernández, Eider Gardiazabal Rubial, Jens Geier, Eero Heinäluoma, Margarida Marques, Javier Moreno Sánchez, Victor Negrescu, Matjaž Nemeč
Verts/ALE	Rasmus Andresen, Francisco Guerreiro, Mounir Satouri, François Thiollet

2	-
ID	Joachim Kuhs
NI	Hervé Juvin

2	0
ECR	Bogdan Rzońca
NI	Enikő Győri

Objaśnienie używanych znaków:

+ : za:

- : przeciw

0 : wstrzymało się